

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Karancsalja Község Önkormányzata

**2023-2028.
1. felülvizsgálat**

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	57
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	81
1. A HEP IT részletei.....	81
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	81
Jövőképünk.....	81
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	83
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
3. Megvalósítás.....	88
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	88
3.2 A megvalósítás folyamata.....	88
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	90
3.4 Nyilvánosság.....	90
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	91
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	92
4. Elfogadás módja és dátuma.....	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Karancsalja Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Karancsalja Nógrád megye északkeleti részén fekszik, csupán öt kilométer távolságra a megyeszékhelytől - Salgótarjától. Budapestről indulva az M3-as autópályáról Hatvannál letérve, a 21-es számú főúton Salgótarján felé kanyarodva juthatunk el a településre. Salgótarjánból Litke felé az első település Karancsalja. Balassagyarmat irányából a 22-es számú főútról Ságújfaluban Etes felé kanyarodva juthatunk el Karancsaljára.

A Dobroda patak völgyében fekvő Karancsalja Árpád-kori eredetű település. Nevét a községtől néhány kilométerre északra, Szlovákia és Magyarország határán magasodó 727 méter magas Karancsról kapta, amit a "Palóc Olimposznak" is szokás nevezni.

A monda szerint a muhi csatamezőről menekülő IV. Béla megpihent a településen. Ennek emlékére építtette a király leánya, Szent Margit a Karancs hegy csúcsára a Boldogasszonynak szentelt kápolnát. A 16. században a Bebekéké, a 18. századtól legjelentősebb földbirtokosa a Jankovich család. Jankovich Miklós a 19. század elején klasszicista stílusú úrilakot épített a faluban, amit az 1950-es években lebontottak.

Szent Miklós tiszteletére szentelt római katolikus temploma 1886-ban épült fel. A község gazdasági életébe az 1800-as évek második fele nagy változást hozott, amikor megnyitották szénbányáit. Ez a tény és Salgótarján közelsége nagyban befolyásolta 20. századi történetét. A község mai képe az utóbbi évtizedek fejlődésének eredménye

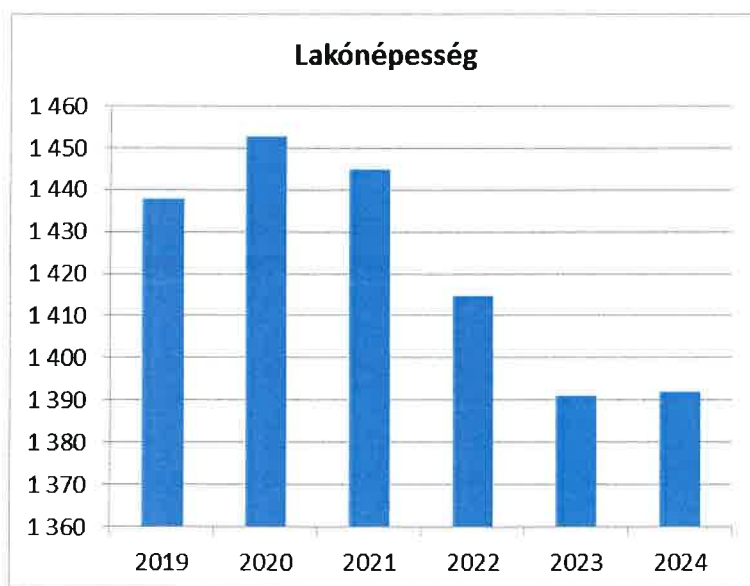
A lakónépesség száma 2020 óta csökkent, 2020-ban 1453 fő volt az állandó lakosok száma mely 2024 évre 1392 főre csökkent.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	1 438	bázis év
2020	1 453	101,04%
2021	1 445	99,45%
2022	1 415	97,92%
2023	1 391	98,30%
2024	1 392	100,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

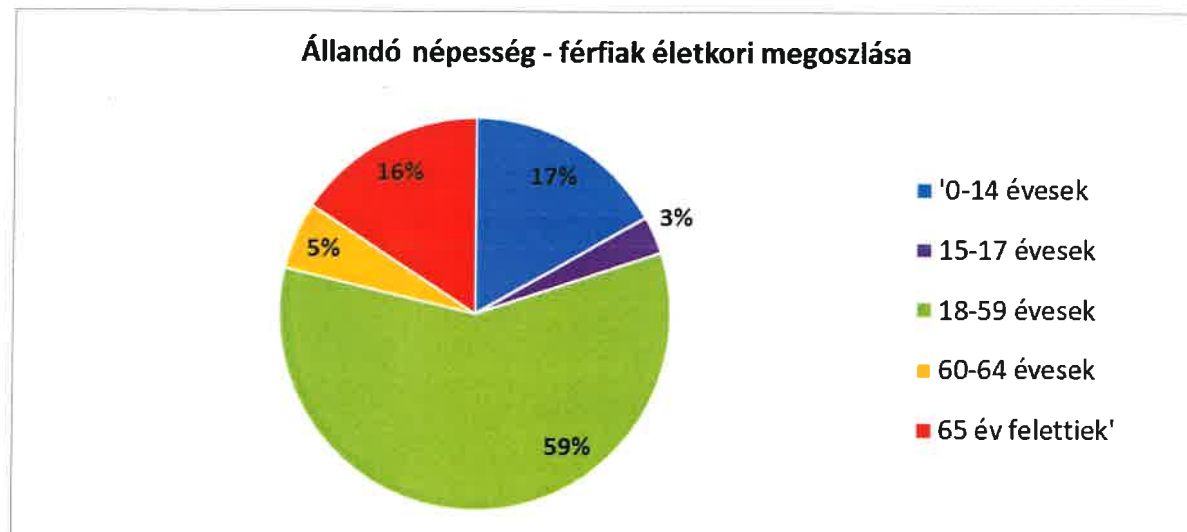

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

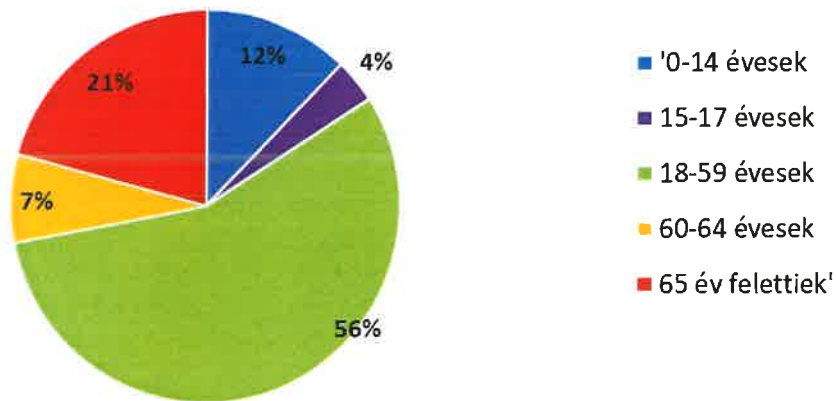
Az aktív korú (18-59 év közötti) lakosok száma jelentősen magasabb a többi korcsoporthoz képest.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	738	770	1508	48,94%	51,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	3,45%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	124	94	218	8,22%	6,23%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	28	51	1,53%	1,86%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	434	432	866	28,78%	28,65%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	41	56	97	2,72%	3,71%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	116	160	276	7,69%	10,61%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

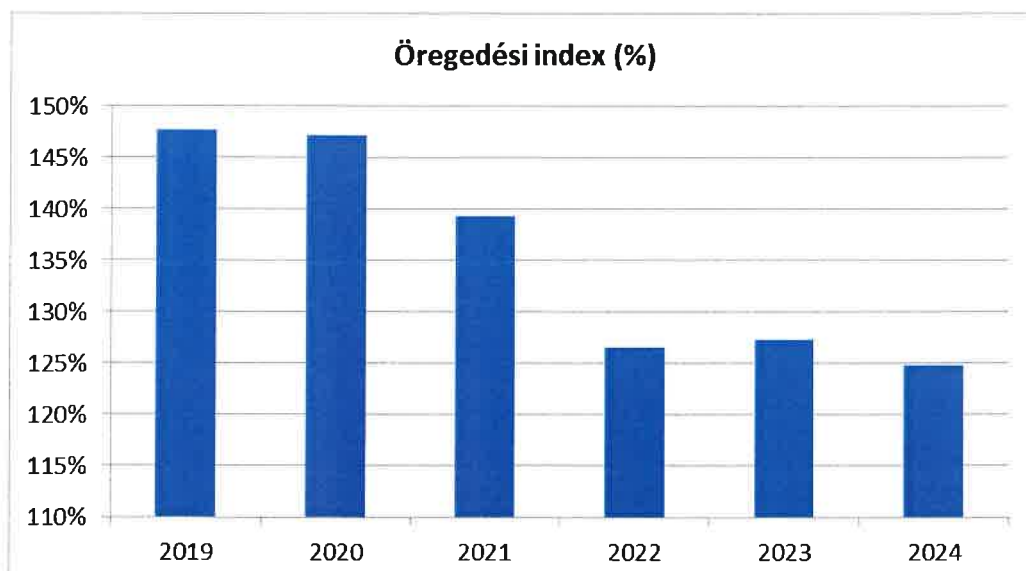
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2017 évtől megfigyelhető az előregedő népességszerkezet, a 65 év feletti lakosok száma nagyobb, mint a 0-14 éves korú lakosoké.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	282	191	147,64%
2020	287	195	147,18%
2021	294	211	139,34%
2022	276	218	126,61%
2023	270	212	127,36%
2024	271	217	124,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Csökken a magas mértékű elvándorlás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	-3,46
2020	15,22
2021	1,38
2022	-2,80
2023	-8,55
2024	2,16

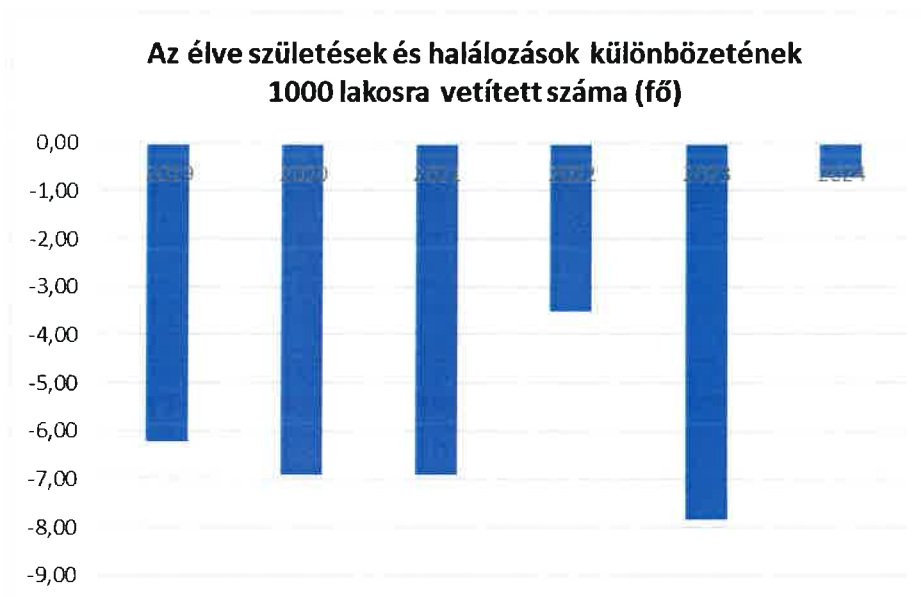
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A megfigyelt adatok alapján minden évben magasabb az elhalálozások száma Karancsalján, mint az élve születések száma, sajnos ezáltal is csökken a lakosság száma. Az esélyegyenlőség szempontjából fontos, hogy ez a kedvezőtlen folyamat a jövőben ne folytatódjon tovább, visszajára forduljon.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-6,23
2020	-6,92
2021	-6,90
2022	-3,50
2023	-7,84
2024	-0,72

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

A község teljesen közművesített. Biztosított a lakosság számára az ivóvíz, szennyvíz, gázszolgáltatás, áramszolgáltatás, telefonszolgáltatás, internet, hulladékszállítás (kommunális és szelektív is).

A településen egy összevont gyermek-felnőtt orvosi körzet működik vállalkozás formájában. Fogászati ellátás a szomszédos Karancslapujtó településen érhető el. Egy védőnő gondoskodik a gyermekek és a várandós kismamák ellátásáról. Gyógyszertár helyben megszűnt, legközelebb Karancslapujtón vagy Salgótarjánban érhető el. A településen mentőállomás, szakrendelés, kórház nincs, a szakellátást és a kórházi ellátást a salgótarjáni Szent Lázár Kórház és Rendelőintézet biztosítja.

Az önkormányzat biztosítja a jogszabályokban meghatározott, megélhetést nyújtó segélyeket, a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat, eseti segélyeket (lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatás, rendkívüli települési támogatás, temetés költségeihez nyújtott települési támogatás, szociális étkeztetés, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény). A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat 1 szakember látja el.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segít, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Küldetésünk, hogy községünk minden polgára számára, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra elősegítse az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsa a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzze a hátrányos megkülönböztetést. Célunk az összetartó, szolidáris, hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Karancsalja település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A HEP a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye korlátozott marad a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A jogszabályok kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekintik a romákat, a nőket és a fogyatékos személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a gyermekek és idősek esetében is felmerülhet.

A helyzetelemzés során kell áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását és feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. Meg kell határozni e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Intézkedési Terv tartalmazza.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

**Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás állt Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – az akkor induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhatott fel. Az összes forrás 60%-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthattuk, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jutott majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektorfejlesztésre pedig a korábbi dupláját használhattuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékát közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordították, és a pályázati rendszerben is több változásra számíhattunk.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat költségvetési koncepciója.

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

A program összeállításának elsődleges szempontja Karancsalja biztonságos működtetése, melyet Karancsalja Község Önkormányzat Képviselő-testülete az elmúlt évek fejlesztési eredményeire építve azon stratégiai célokat fogalmazza meg, amely a jövő iránti felelősség tudatában alapvető fontossággal bírnak, és a település fejlesztését szolgálják. A lehetséges fejlesztési irányok közül prioritást élveznek azok, melyek a település fenntartható fejlődését segítik elő.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Karancsalja Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2013.február 1-től Karancsaljai Közös Önkormányzati Hivatalt működtet Karancskeszti Község Önkormányzat Képviselő-testületével, mely a két község önkormányzatának hatósági és igazgatási feladatait látja el, a közegek működését alapozza meg. A karancsaljai Napfény Óvodát 2014. szeptember 1. napjától önállóan működteti az Önkormányzat.

Az általános iskola is társulási formában működött 2012. december 31-ig, de 2013. január 1-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ váltotta fel a társulási működést.

Az Önkormányzat tagja a Salgótarjáni és Térsége Önkormányzatai Társulásának.

A fogorvosi ellátást a Karancslapujtó székhelyen lévő társulás keretében Karancskeszi, Karancsberény és Karancslapujtó községekkel együtt működteti az önkormányzat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A legnagyobb adathiány az ellátások területén mutatkozik: 2015 óta nincs adat az álláskeresési segélyben részesülők számáról, a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők számáról, a rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számáról.

A jövőben ezen hiányzó mutatók meghatározása fontos feladat lesz.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

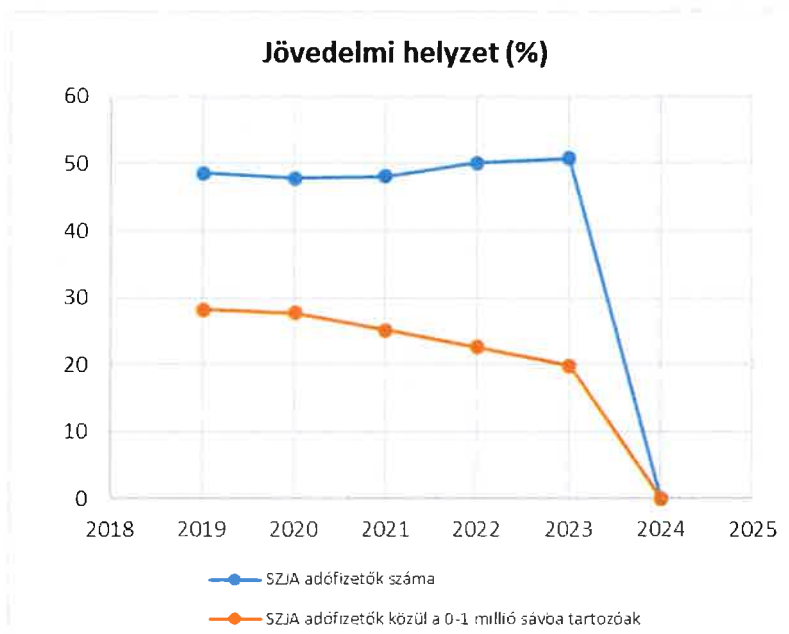
Karancsalja község a konvergencia régióban helyezkedik el. Településszerkezete elöregedő, sok a nyugdíjas; lakosainak kisebb hányada regisztrált munkanélküli, mint a Karancs-völgyében elhelyezkedő többi település esetében. Az alacsony jövedelműek bevételének nagy része közfoglalkoztatásból származó bérből, segélyekből, idénymunka díjazásából és a pénzbeli ellátásokból származik. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek és a romák, akik a település lakosságának kb. 7 %-át teszik ki, ami viszonylag kevésnek mondható. A roma lakosság esetében két fő csoportról beszélhetünk: az őslakos romákról és a betelepült romákról. Az őslakos roma lakosság teljes mértékben beilleszkedett a község életébe, betartva a közösségi együttélés szabályait. A betelepült roma lakosság egy része viszont nem akar és nem is igazán tud alkalmazkodni a közösségi elvárásokhoz. Jövedelmi és vagyoni viszonyaikra általánosságban az jellemző, hogy különböző segélyekből, támogatásokból alkalmi és fekete munkából próbálnak megélni, a közüzemi szolgáltatások terén azon szolgáltatások, amelyek a szolgáltató a mérőóra levételében tud korlátozni (gáz, áram), már megszüntetésre kerültek ingatlanjaikban. Azon szolgáltatásokra, amelyek csak korlátozhatók (ivóvíz, csatornaszolgáltatás), tetemes mennyiségű, többszáz ezer forint nagyságrendű tartozást halmoztak fel. Ezen csoport tagjai használják ki a polgármester által évi két alkalommal adható létfenntartást segítő önkormányzati támogatás is, valamint különböző tartozásaik rendezésére egyedi kérelmekkel fordulnak a képviselő-testület felé.

Lakásfenntartási támogatásban a község lakóinak kb. 8%-a részesül, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és a közfoglalkoztatásban részt vevők száma együtt meghaladja az összlakosság 6 %-át. A közüzemi díjtartozások növekvő tendenciát mutatnak, de az önkormányzat által biztosított lakhatást segítő támogatás igyekszik ezen díjtartozásokat csökkenteni.

Összességében a településen élő lakosság nagy részének vagyoni és jövedelmi helyzete mondható stabilnak. Karancsalja lakosságának kb. 6%-áról mondható el, hogy mélyszegénységben él. Ezen tényezők vonatkozásában az elmúlt években jelentős változás nem történt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	48,65	28,26
2020	47,86	27,82
2021	48,10	25,17
2022	50,13	22,62
2023	50,85	19,87
2024	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.1

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

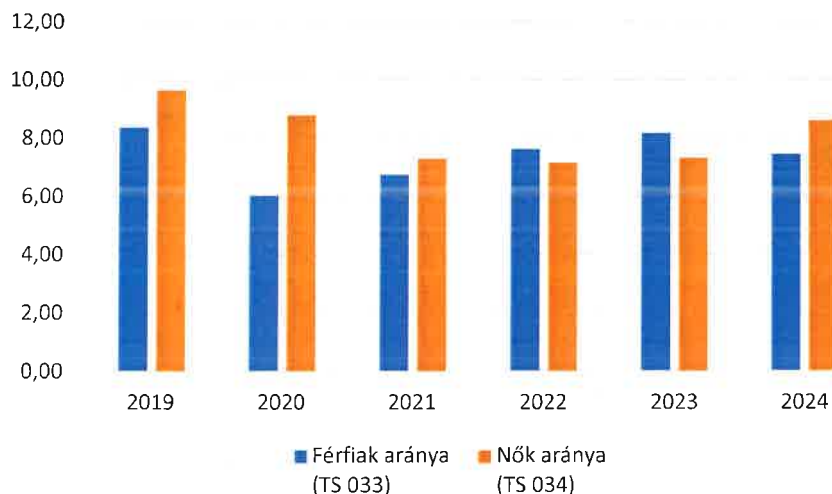
- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. Ugyanakkor megjegyezni kívánjuk, hogy az iskolarendszeren kívüli közoktatás gondot okoz az általános iskolai intézménynél, mert az onnan kikerülő gyerekek arra számítanak, hogy „felnőttoktatásban” előbb-utóbb úgymint megszerzik a 8. általános iskolai végzettséget.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	8,38	9,68	9,03%
2020	6,05	8,80	7,43%
2021	6,76	7,31	7,04%
2022	7,63	7,17	7,40%
2023	8,18	7,32	7,75%
2024	7,44	8,59	8,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

Karancsalján a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években jelentős változást nem mutatott, ez azonban nem azt jelenti, hogy a munkaerő piacra sikerült visszatérniük az érintetteknek, hanem azt, hogy a Kormány a közfoglalkoztatásra az eddigieknél nagyobb súly fektetett, az önkormányzatnak lehetősége volt számos programban minél több álláskeresőt foglalkoztatni. Ez azonban csak látszateredmény, hisz az álláskeresőket rövid távon vonja be a foglalkoztatásba és nem biztosít állandó kereseti lehetőséget számukra. A 180 napnál régebben munkanélküliek száma és a pályakezdő munkanélküliek száma is ezáltal csökkenő tendenciát mutat. Az álláskereső részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresési járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerőpiaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek alacsony száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

A községben magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, akiket korábban a közeli ipari nagyváros, Salgótarján gyárai foglalkoztattak. Ezek bezárásának következtében a munkanélküliség rohamosan nőtt, és az érintetteknek végzettség hiányában minimális esélyük van az elhelyezkedésre.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

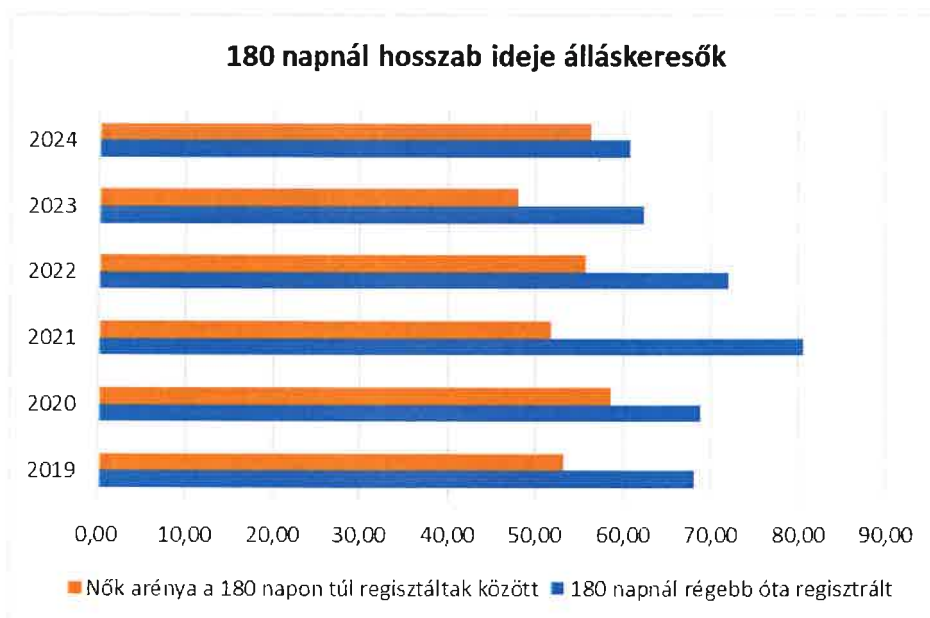
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	94	77	72	75	77	79
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	2,00	1,00	2,00	4,00	4,00
	%	5,32%	2,60%	1,39%	2,67%	5,19%	5,06%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	6,00	5,00	6,00	4,00	6,00
	%	10,64%	7,79%	6,94%	8,00%	5,19%	7,59%
26-30 év (TS 039)	Fő	8,00	4,00	7,00	4,00	7,00	8,00
	%	8,51%	5,19%	9,72%	5,33%	9,09%	10,13%
31-35 év (TS 040)	Fő	6,00	6,00	5,00	7,00	4,00	7,00
	%	6,38%	7,79%	6,94%	9,33%	5,19%	8,86%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	8,00	4,00	2,00	9,00	5,00
	%	3,19%	10,39%	5,56%	2,67%	11,69%	6,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	16,00	8,00	9,00	8,00	11,00	2,00
	%	17,02%	10,39%	12,50%	10,67%	14,29%	2,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	9,00	7,00	11,00	10,00	15,00
	%	10,64%	11,69%	9,72%	14,67%	12,99%	18,99%
51-55 év (TS 044)	Fő	7,00	10,00	7,00	8,00	7,00	10,00
	%	7,45%	12,99%	9,72%	10,67%	9,09%	12,66%
56-60 év (TS 045)	Fő	19,00	15,00	11,00	13,00	5,00	3,00
	%	20,21%	19,48%	15,28%	17,33%	6,49%	3,80%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	9,00	16,00	14,00	16,00	19,00
	%	10,64%	11,69%	22,22%	18,67%	20,78%	24,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	68,09	53,13
2020	68,83	58,49
2021	80,56	51,72
2022	72,00	55,56
2023	62,34	47,92
2024	60,76	56,25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

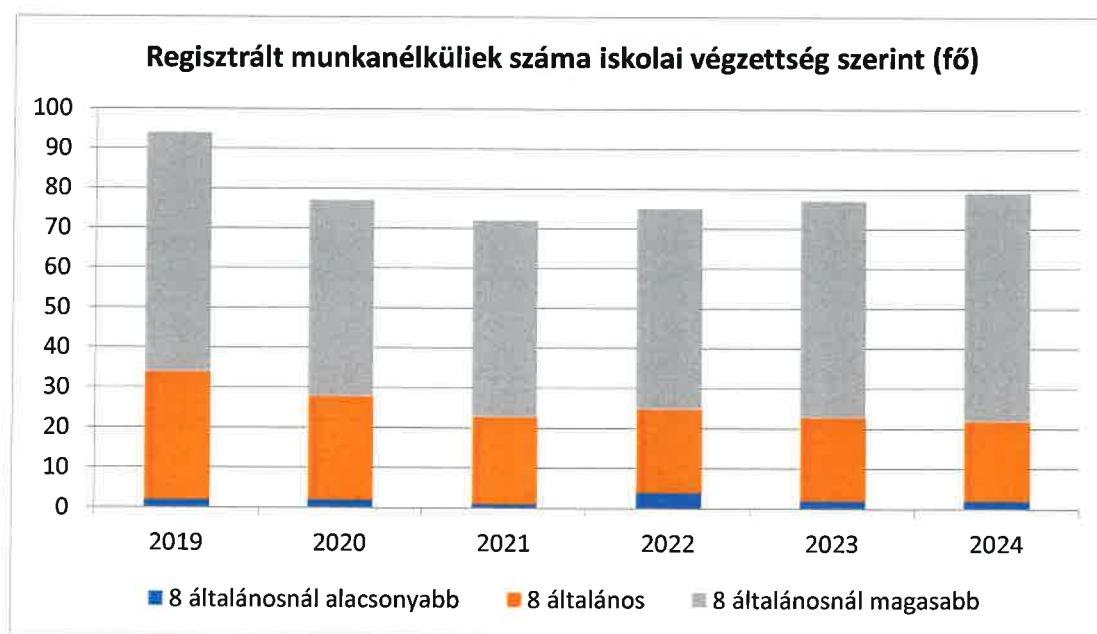
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. A stagnáló arányokhoz szerepet játszhatott valószínűleg a közfoglalkoztatási programban való foglalkoztatás, valamint egy globális gazdasági fellendülés. Az idősebb korosztály számára nehezebb a környéken az elhelyezkedés. A munkanélküliek ezen korosztályát a munkáltatók nem részesítik előnyben, koruk és egészségi állapotuk miatt. A táblázatok arra mutatnak rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. 2021-2022. években látható egy kisebb emelkedés az álláskeresők számában, amit a Covid időszak is elősegített.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A községben az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma nem jelentős.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint									
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)		Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint						
			8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség		
	Fő		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2019	94		2	2,13%	32	34,04%	60	63,83%	
2020	77		2	2,60%	26	33,77%	49	63,64%	
2021	72		1	1,39%	22	30,56%	49	68,06%	
2022	75		4	5,33%	21	28,00%	50	66,67%	
2023	77		2	2,60%	21	27,27%	54	70,13%	
2024	79		2	2,53%	20	25,32%	57	72,15%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.4.

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. A táblázatokból látható, hogy a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettségű álláskeresők száma a legnagyobb arányú.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Közfoglalkoztatottként olyan természetes személy foglalkoztatható, aki a kormányhivatalnál nyilvántartott álláskereső. Közfoglalkoztatási jogviszony csak határozott időre létesíthető, próbaidő kikötése nélkül. A jogviszony időtartama nem lehet hosszabb, mint a közfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás időtartama. Ez a feltétel is arra utal, hogy a közfoglalkoztatás csak átmenetileg biztosít munkalehetőséget az abban résztvevők számára.

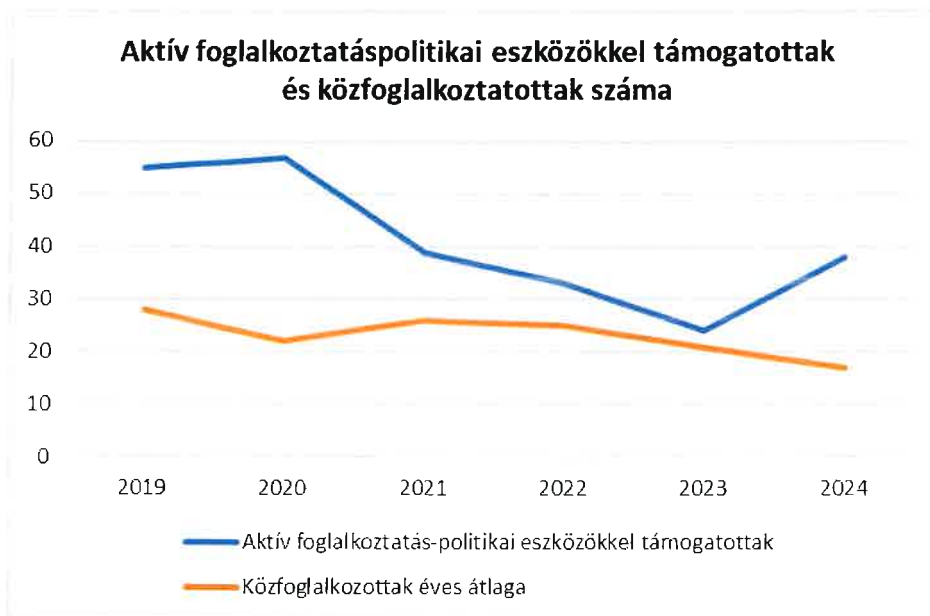
A községben alacsony a közfoglalkoztatás szerepe, a lakosság közfoglalkoztatásban való részvétele, de mivel az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre ezeknek az embereknek kevés az esélye, ezért az önkormányzat már évek óta kiemelt hangsúlyt fektet a közfoglalkoztatás megszervezésére. Közfoglalkoztatáson belül a roma és nem roma lakosság aránya évek óta közel azonos tendenciát mutat.

Azonban nem elégedhetünk meg a jelen állapottal, a cél, hogy minél többen a munkaerőpiacon találjanak munkahelyet. Sajnos, ez nem elsősorban az önkormányzaton múlik, hanem a lehetőségeket elsősorban az országos foglalkoztatási elképzelések fogják meghatározni.

A szociális programelemek olyan, kvázi „szociális foglalkoztatást” valósítanak meg, amelyek nem a klasszikus értelemben vett értékteremtés köré csoportosulnak, hanem a település élhetőbbé tételére irányulnak; olyan karbantartási, állagmegóvási feladatokat tartalmaznak, amelyek különösebb szakképzettség nélkül is elvégezhetőek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	55	28
2020	57	22
2021	39	26
2022	33	25
2023	24	21
2024	38	17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.5.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Karancsalján, a KSH 2001-es népszámlálási adatai alapján az aktív korúak 9 %-a volt munkanélküli, jelenleg 17%. A foglalkoztatásban állók 17 % - a helyben dolgozott, még 83 % más településre járt el, zömben –a 30 - 49 éves korosztály. A helyben dolgozók 26% - a szolgáltatások területén végzett munkát, ipari szektorban 15% dolgozott. A más településre eljárók 45 % - a az iparban és építőiparban, és 10% a szolgáltatási területeken voltak foglalkoztatva. Adat hiányában feltételezhető, hogy a helyi vállalkozások és üzletek azért nem csökkentik a helyi munkanélküliek számát, mert többségében egyszemélyes v. kisvállalkozások, üzletek alakulnak, illetve nagyobb arányú a munkanélküliség növekedése, mint a munkahelyteremtő vállalkozások növekedése. A községtől a megyeszékhely 6 km távolságra található, a főváros pedig 120 km-re. Ezen centrumok munkahelyeinek elérése személygépkocsival és autóbusszal történhet, vasúti közlekedés csak átszállással oldható meg Budapest tekintetében. Ez akadályozó tényező lehet a távolabbi foglalkoztatás szempontjából. További probléma az autóbusszos közlekedésben a járatok számának drasztikus csökkentése.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét az is csökkenti, hogy a nagyobb gyárak, üzemek a térséget nem találják vonzóknak az idetelepüléshez. Az utóbbi években nagyobb munkahelyteremtő beruházás nem valósult meg a környéken.

A község 6 km-re fekszik a megyeszékhely város, Salgótarjától. A távolsági buszközlekedés megoldott. Amennyiben a városban új munkahelyek létesülnek, az a községből könnyen megközelíthetővé válik. Sajnos azonban, mind a megyeszékhelyen, mind a községben kevés a munkahely, új munkahelyek létesülése is kétséges. A községben található német tulajdonú üzem, amennyiben bővítésére kerülne sor, betanított munkára képes helyi lakosokat tudna és akarna is alkalmazni.

A községben földrajzi adottságai miatt nem folyik meghatározó mezőgazdasági termelés. Az erdőgazdálkodásban is kevés az akár idényjellegű, akár folyamatos munkalehetőség. A községből a legtöbben Budapestre járnak idény jellegű munkára dolgozni, valamint a szakemberek külföldre kényszerülnek dolgozni menni.

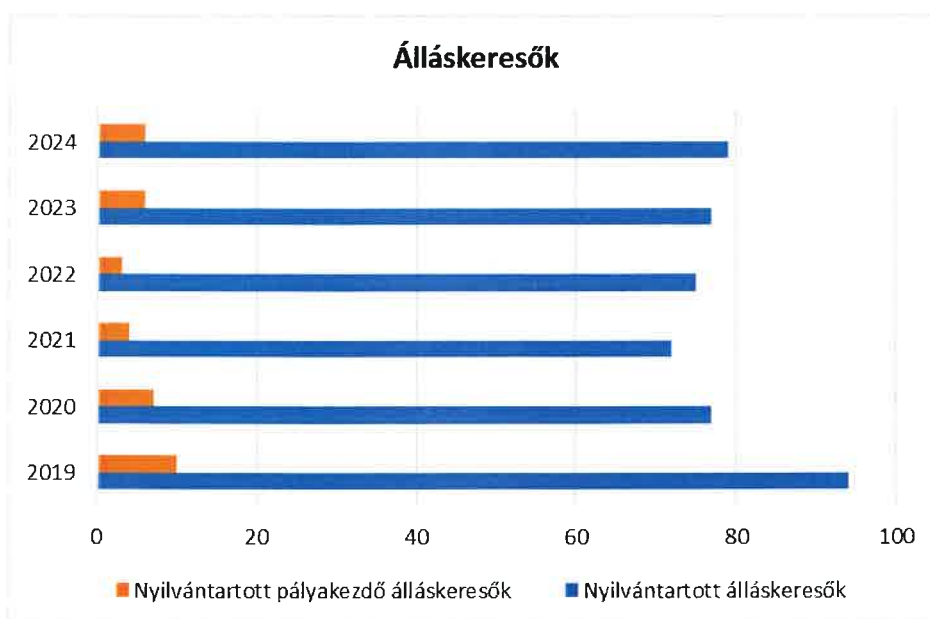
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Jelenleg sem működik a településen olyan program, amely a fiatalok foglalkoztatását, munkaerő-piaci elhelyezkedését segítené. Nagy probléma a fiatalok esetében, hogy az iskola elvégzését követően nem találnak munkát, munkanélküli ellátásra is csak az iskola befejezését követő 1 év múlva jogosultak.

További nagy problémát jelent ezen a területen az is, hogy ha elhelyezkednek, azt külföldön teszik meg. A megyeszékhelyen, Salgótarjában indított tanfolyamok iránt egyre csökken az érdeklődés, tekintettel arra, hogy ezek a tanfolyamok általában nem térítésmentesek, valamint nem nyújtanak olyan képzést, mely a környéken keresett lenne.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	94	10
2020	77	7
2021	72	4
2022	75	3
2023	77	6
2024	79	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:3.2.6.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet és szolgáltatás jelenleg a településen nem működik.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat nem rendelkezik sok saját intézménnyel (óvoda, orvosi rendelő, művelődési ház, polgármesteri hivatal), ezekben a célcsoport tagjai iskolai végzettség hiányában nem foglalkoztathatók. Azonban ezen intézmények takarítását, karbantartását közfoglalkoztatottak segítségével valósítják meg, akiknek nagy része a romák és mélyszegények közül kerül ki.

A településről rendkívül jó a közlekedés a megyeszékhelyre, de a szociális és anyagi helyzetük gyakorta még azt sem engedi a potenciális munkavállalók részére, hogy a szomszéd faluba elutazzanak. A foglalkoztatási mobilitás az egyszerű többség részére elérhetetlen. Jellemző azonban a településünkre is, hogy fiatalok külföldön, az Európai Unión belül keresnek és találnak biztos megélhetést. A helyben tervezett beruházások a közbeszerzési eljárás miatt gyakorta nem helyi vállalkozó lebonyolításával történik, ezért a legritkább esetben alkalmaz helyi lakosokat.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Karancsalja Község Önkormányzata a foglalkoztatási viszonyok tekintetében is teljes mértékben elhatárolódik a diszkriminatív eljárásoktól. Mindenkor a szegregációmentességre, az egyenlő bánásmódra, az esélyegyenlőség és a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítására törekszik. Nincs információ bármely, a foglalkoztatás területén elszenvedett faji, nemi, vallási vagy testi megkülönböztetésről.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen digitális ismeretek megszerzéséhez lehetőség / tanfolyam / képzés jelenleg nem működik, viszont a helyi könyvtárban, nyitvatartási időben van lehetőség internet hozzáféréshez a lakosság számára.

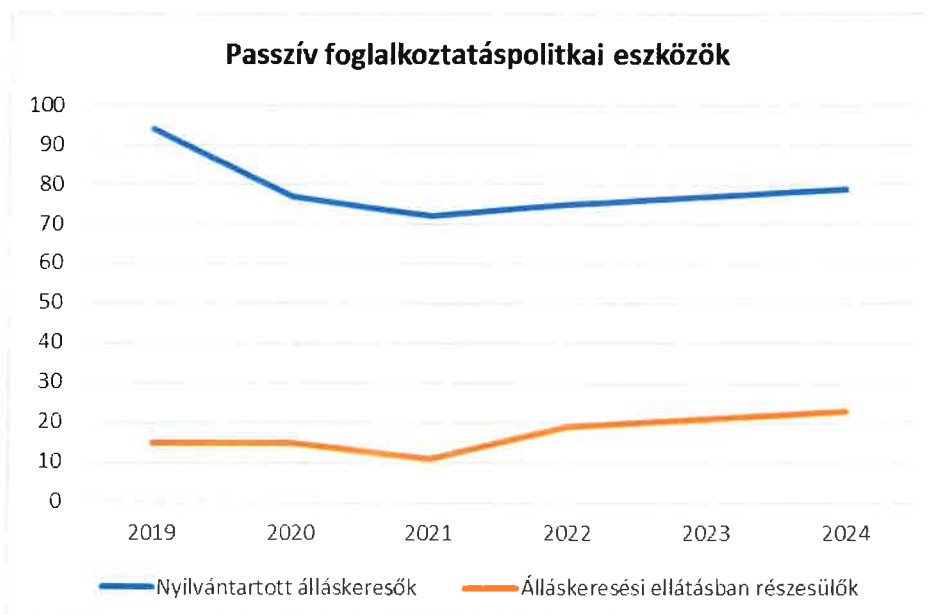
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást 2013. évtől már a járási hivatal folyósítja változatlan – 22.800 Ft-összegben, az ellátottak száma évről évre jelentős mértékű. A közfoglalkoztatás rendszerébe is csak az a személy kerülhet be, aki ezen ellátásra jogosulttá válik. Az aktív korúak ellátása 2015. márciustól a járási hivatal hatáskörébe került, ezért nincsenek naprakész adataink az ellátást igénybevevők számáról. Ez sokszor nehézséget is okoz a mindennapi munkában, mert a közfoglalkoztatás bonyolításához pontos információkra van szükségünk a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők állományáról, azonban ez – tekintettel az elvált hatáskörre – sokszor nem, vagy csak későn áll rendelkezésünkre.

Az önkormányzatnak viszont 2015. évtől lehetősége van saját hatáskörben szociális ellátásokat és juttatásokat megállapítani, melynek fedezetét az állam normatíva formájában biztosítja. Ezek az ellátások két nagyobb csoportra oszthatók: települési és rendkívüli települési támogatások. A támogatások biztosításával az önkormányzat segíteni szeretné többek között a lakhatást, a fűtési -, élelmiszer-, gyógyszerköltségek csökkentését, a tanszertámogatást, a temetési támogatást és a nehéz helyzetbe került személyek támogatását rendkívüli települési támogatás formájában.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	94	9,74%	15	15,96%
2020	77	7,93%	15	19,48%
2021	72	7,66%	11	15,28%
2022	75	8,14%	19	25,33%
2023	77	8,47%	21	27,27%
2024	79	8,74%	23	29,11%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

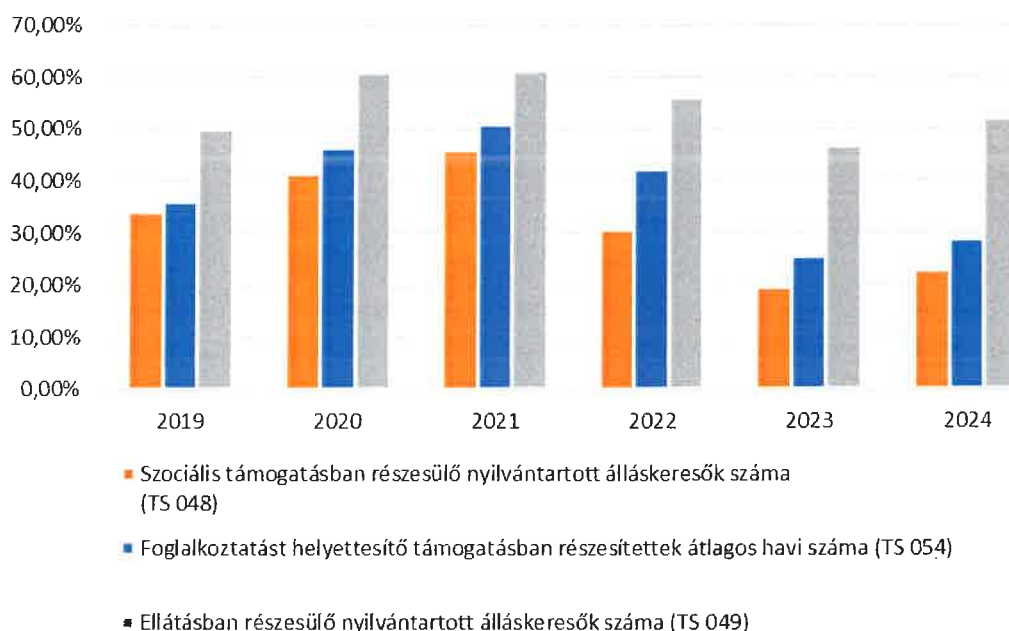
A táblázat azt mutatja, hogy 2021-ben a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően alacsonyabb volt a járadékban részesülők aránya a 15-64 év közötti lakossághoz képest. Ez az arány kis mértékben növekszik, de kijelenthető, hogy ezen a téren a mutatók pozitív tendenciát tükröznek.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	32	34,04%	34	36,15%	47	50,00%
2020	32	41,56%	36	46,44%	47	61,04%
2021	33	45,83%	37	50,82%	44	61,11%
2022	23	30,67%	32	42,08%	42	56,00%
2023	15	19,48%	20	25,51%	36	46,75%
2024	18	22,78%	23	28,63%	41	51,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

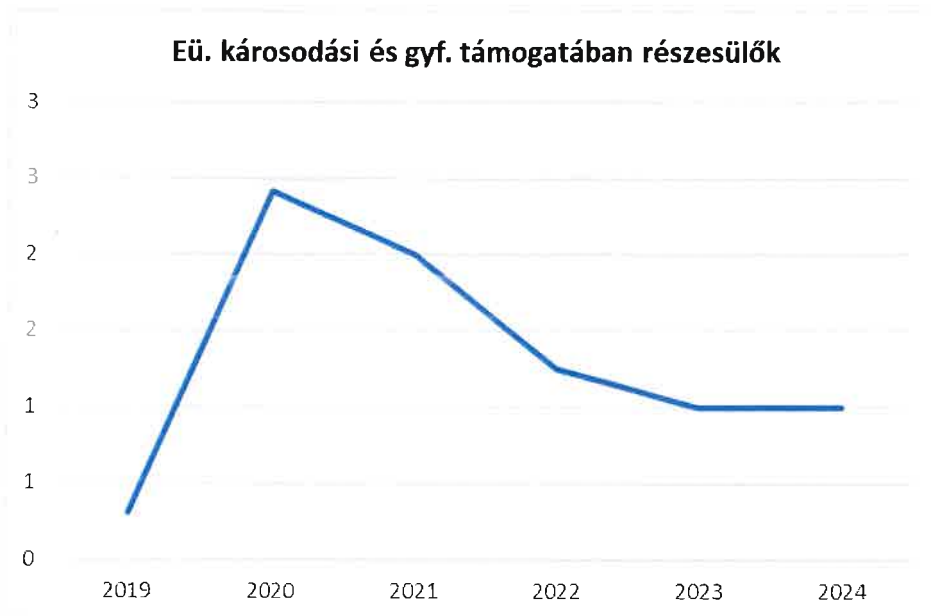

Az álláskeresési járadékra az az álláskereső jogosult, aki a munkájának elvesztését megelőző 3 évben legalább 360 napig munkában állt és nincs másmilyen munkaviszonya, valamint vállalkozói tevékenységet sem folytat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	0
2020	2
2021	2
2022	1
2023	1
2024	1

Forrás: TelR, KSH

Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

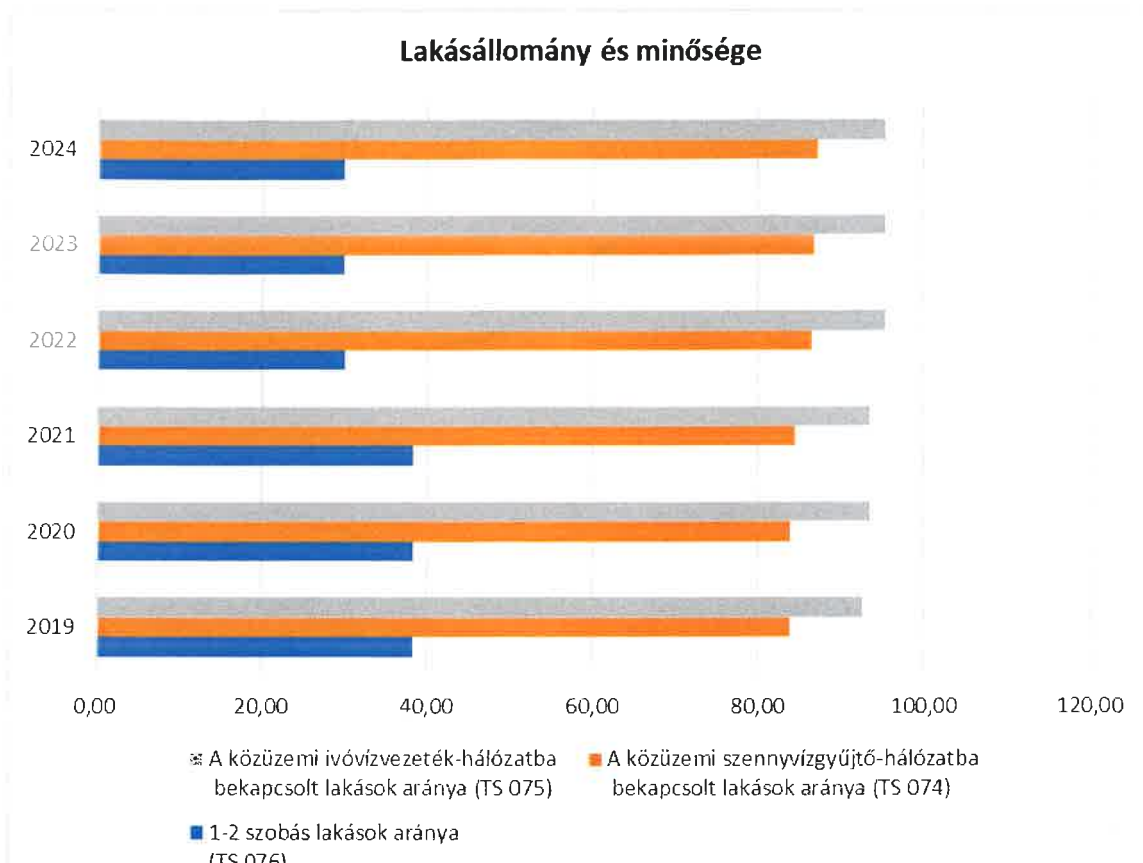
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	639	0	0,00	38,34	83,72	92,49
2020	639	0	0,00	38,34	83,72	93,43
2021	638	0	0,00	38,24	84,48	93,42
2022	625	0	0,00	29,92	86,40	95,36
2023	624	0	0,00	29,81	86,70	95,35
2024	624	0	0,00	29,81	87,18	95,35

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Tábla:3.4.1.

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat 2016. év óta sem alakított ki önkormányzati bérlakást.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2019	639	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	639	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	638	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	625	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	624	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2024	624	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Tábla:3.4.2. opcionális

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállománya nincs az önkormányzatnak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a településen olyan nem lakáscélú ingatlan, melyet lakáscélra használnánk.

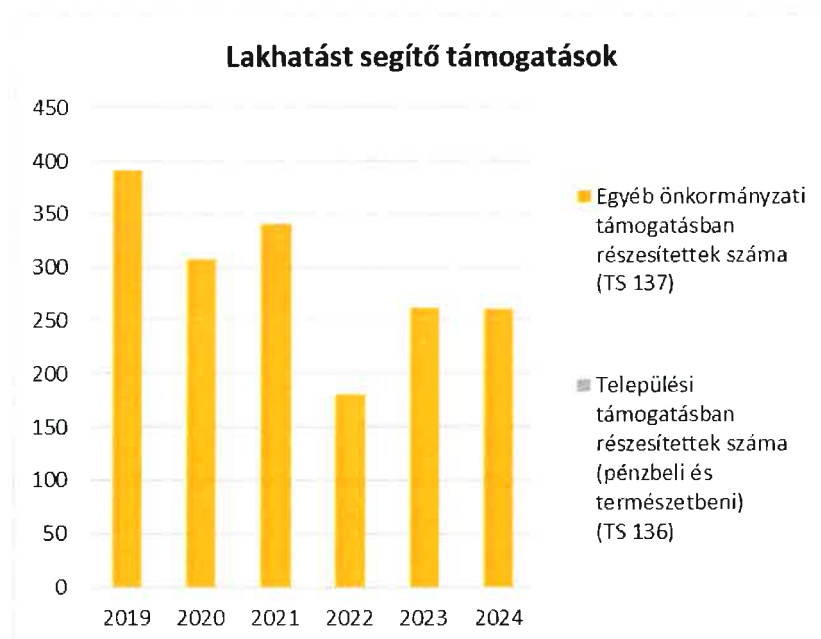
e) lakhatást segítő támogatások

Az Önkormányzat települési támogatás formájában nyújt lakhatást segítő támogatást az arra rászorulóknak. A támogatás mértéke a háztartásban egy főre jutó jövedelemhez igazodik és azt három lépcsőben: 10.000-6.000-5.000 Ft összegben lehet igénybe venni. Ebben a hozzájárulásban részesülők száma évről-évre folyamatosan változó tendenciát mutat, melyhez az is hozzájárul, hogy a legalacsonyabb támogatási összeget viszonylag magas egy főre jutó jövedelemmel is lehet igényelni. A folyamatosan növekvő közüzemi tartozások mérsékléséhez nyújt segítséget a rászorulóknak ez a havonta nyújtott támogatás.

Adósságsökkentési támogatást az önkormányzat nem folyósít, mivel ez településünk számára nem kötelező ellátási forma.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	24	392
2020	29	308
2021	23	341
2022	69	181
2023	33	263
2024	30	261

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.4.3.

f) eladósodottság

Helyi ismereteink alapján az is elmondható, hogy az eladósodottság nemcsak a közüzemi díjtartozásokból ered, hanem az egész országra jellemző magas hitelállomány törlesztésének nehézségeiből is. Ez a tendencia a lakosság nagy részét (nemcsak a mélyszegénységben élőket) érinti.

Településünkön, mint oly sok másikon, sokan küzdenek a devizahitel eladósodottsággal, valamint a rezsitartozás összege is magas, ezen a helyzeten csak a települési támogatással tudunk segíteni. Azonban hiába ott a segítség, ahol már előre „le van kötve” a bér és a havi jövedelem, legyen az szociális járandóság, családtámogatás vagy épp a közfoglalkoztatásból származó munkabér.

Gyakorta tetten érhető, hogy a bérkifizetés napján a munkavállalók egyenesen a különböző helyeken hitelben vásárolt áruk értékét egyenlítik ki. Sajnos ebben partnerek az egyes kereskedelmi egységek.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen egy nagyobb tanyásövezet található, mely szinte teljes infrastruktúrával ellátott, kivéve a szennyvízhálózatot. A közösségi közlekedés áthalad ezen a részen, tehát a városba való bejutásnál nincs akadály. Így ugyanolyan módon tudnak részt venni a közszolgáltatások igénybevételében, mint a belterületen élők. Ezen területen jelenleg több vállalkozás is működik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünk nem rendelkezik kifejezetten szegregátummá minősített területtel, mégis tudjuk, hogy a perifériás részeken zömmel a hátrányos helyzetű emberek élnek.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünk nem rendelkezik kifejezetten szegregátummá minősített területtel

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Településünk nem rendelkezik kifejezetten szegregátummá minősített területtel

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünk nem rendelkezik kifejezetten szegregátummá minősített területtel.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészség alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség vagy a fogyatékoság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog. Nagy jelentőséggel bír az egészségügyi alapellátásról szóló törvény, mely újradefiniálja az alapellátás céljait, feladatait az egyes alapellátás körébe tartozó ellátások sajátosságait. Meghatározza az egészségügyi alapellátás prevenció feladatait. A törvény rögzíti a települési önkormányzatok feladatait is. A helyi állampolgárok a közszolgáltatások többségét – a fekvőbeteg ellátás kivételével - helyben elérik. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, a megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét. A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív-és érrendszeri elváltozások magas számban jelen vannak a településen. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi

statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma az általános immunrendszer elváltozásai, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

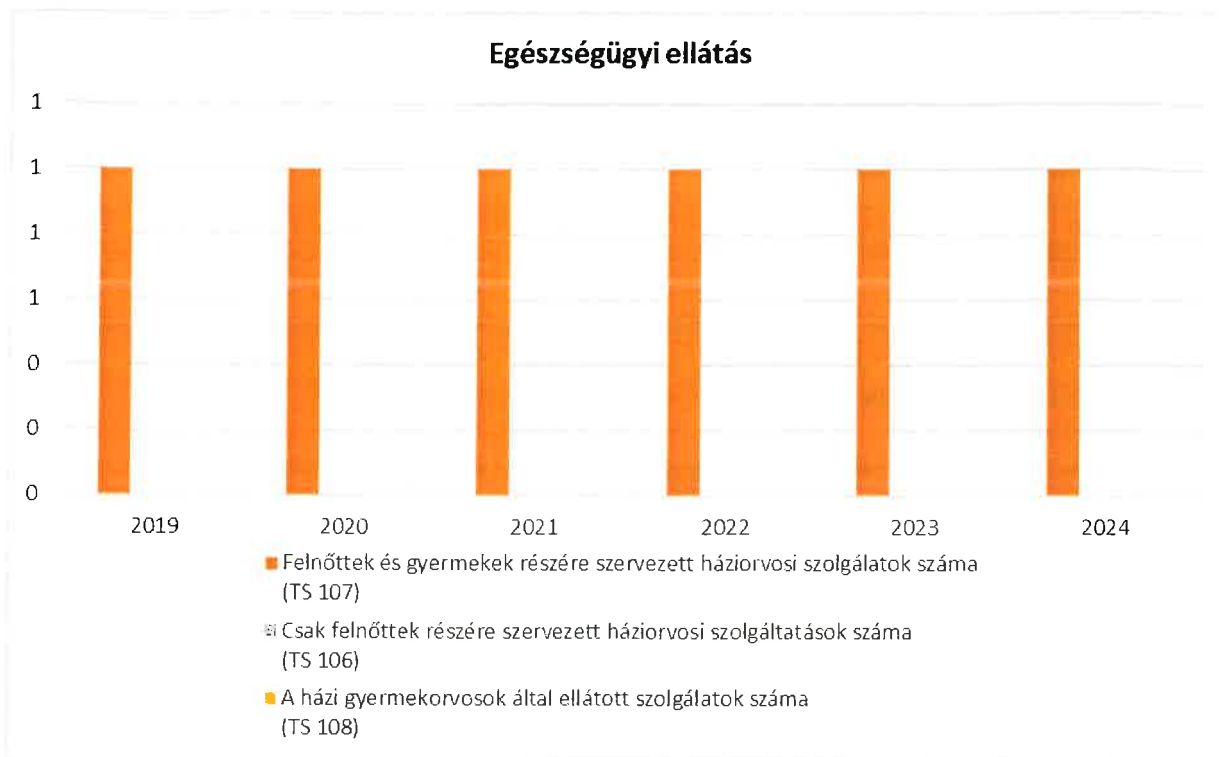
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátások közül az alábbiak biztosítottak:

- háziorvosi,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek)
- védőnői ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	1	51	14,31
2020	1	0	0	1	48	14,62
2021	1	0	0	0	48	12,61
2022	1	0	0	0	45	12,33
2023	1	0	0	0	29	11,73
2024	1	0	0	0	37	13,06

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.6.1.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Országosan szervezett kampányoltások helyi szervezése, lebonyolítása (Pl.: influenza, covid, stb...).

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a települési egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a kerületi állampolgárok számára hozzáférhetők.

A rendszeres szűrések köre:

- Méhnyakszűrés,
- Prostataszűrés
 - a mammográfia,
 - tüdőszűrés,
 - látás-, hallás, allergiaszűrés.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a szakorvosi ellátás biztosítja.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A területi ellátásért felelős kórház a Szent Lázár Megyei Kórház, a járóbeteg szakellátás is Salgótarjánban történik, a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáféréssel együtt.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden oktatási és nevelési intézményében biztosítja a közétkeztetést, melynek ellátására vállalkozási szerződést kötött. A vállalkozó odafigyel az egészséges táplálkozásra, az olyan alapvető, tápláló és egészséges nyersanyagokat, mint a tejtermékek, zöldségek, gyümölcsök próbálják minden nap beépíteni az étrendbe, hiszen sok gyermek ezt otthon nem kapja meg.

Előtérbe helyezik a teljes kiőrlésű lisztből készült termékeket, a fehérjében gazdag, szénhidrátban alapanyagokat. Az étkeztetés megfelel a HCCP rendszer előírásainak, ezt támasztják alá az eddigi ellenőrzések, melyek eddig hiányosságot nem állapítottak meg.

A községben nincs szociális étkezésben részt vevő lakos, bár a község rendelkezik szociális étkeztetésre vonatkozó működési engedéllyel.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított a településen. Egy füves és egy salakos sportpálya öltözővel áll a sportolni kívánó lakosok rendelkezésére, valamint a községi parkot és a Tavas Pihenőparkot is igénybe veszik különféle sporttevékenységekre.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása keretein belül biztosított, melynek formái: gyermekjóléti szolgáltatás, családi napközi, családok átmeneti otthona és a gyermekek átmeneti otthona.

Kiszervezett formában (non profit, civil, egyházi szervezet, vagy gazdasági társaság által ellátott) működő szolgáltatás a logopédiai ellátás. Egyéb formában valósul meg a gyógypedagógiai tanácsadás és a korai fejlesztés.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Nincs adat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

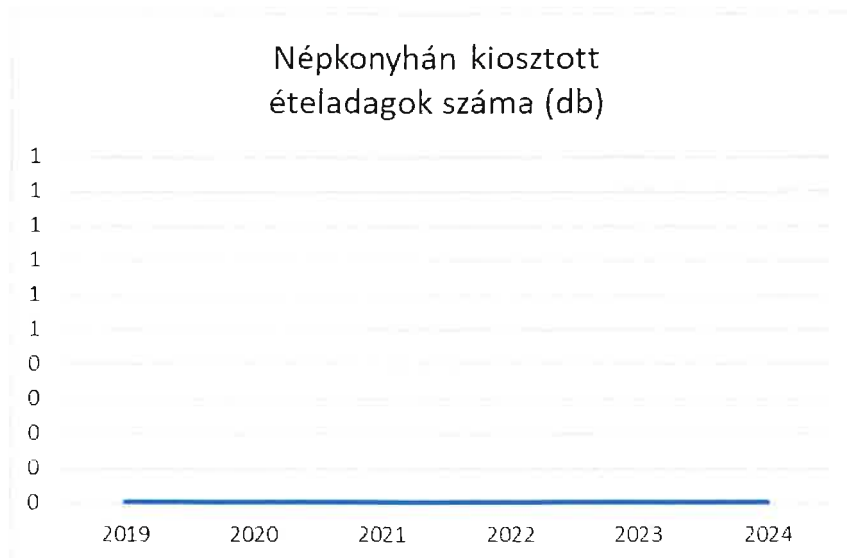
Közérdekű munkát biztosítunk a szabálysértési pénzbírság, illetve bíróság által kiszabott büntetés esetén lehetőség van a meg nem fizetett pénzbírság közérdekű munkával való kiváltására.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével történik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: Önkormányzati adat

Tábla:3.6.2.

Karancsalja Község Önkormányzata nem üzemeltet népkonyhát.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet pillérei a helyi civil szervezetek: Karancsaljáért Alapítvány, Karancsaljai Rozmaring Egyesület, Karancsaljai Munkás Sport Egyesület. A civil szervezetek tagjai sorába bárki jelentkezhet, üléseik, valamint próbáik, edzéseik nyilvánosak. Helyi képviselő testület évente egy alkalommal, általában május hónapban közmeghallgatást tart, ahol a helyben lakók problémáira, javaslataira kíváncsi. A civil fórumok és a képviselő –testületi munka színhelye a községháza nagyterme. 2015. év ősze óta a községi könyvtár új helyen található, mely épület felújítása közfoglalkoztatás keretében átalakításra, felújításra került. Ennek következtében egy olyan civil tér került kialakításra, melyben a különböző korosztályoknak megfelelő csoportfoglalkozások, baráti rendezvények is megtarthatóak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	535	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:3.7.1.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, az egyházak, a civil szervezetek, az egyesületek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta. A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek, helyszín, állandó helyiség biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Az önkormányzat az egyházzal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel szorosan együttműködve segítik egymás munkáját. Számos civil szervezet önkéntes munkájával segíti pl. a település óvodáját, a falunapi rendezvényt, stb. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a településen működő civil szervezetekben jelen van.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása. Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Karancsalja Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete foglalkozik a roma kultúra megőrzésével.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nincs adat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen évek óta működik a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozáshoz nyújt kiszámítható támogatást.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma	Általános iskolai végzettség megszerzése
Családok több generációja dolgozik a közfoglalkoztatásban	Alternatív foglalkoztatási forma keresése
A romák hátrányos helyzetének generációkon történő átörökítése, tartós munkanélkülisége	Képzéseken való részvétel

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A településen a 2 csoportos óvodán kívül a 8 osztályos általános iskola is megtalálható. Az iskolánk a karancslapujtői általános iskola tagiskolája. Az óvoda létszáma évről évre állandónak mondható, maximális létszámmal működik. Az ide járó gyermekek nagy része helyi lakos. Az általános iskola létszáma évről évre növekszik, ami köszönhető az iskolás gyermekek kedvező összetételének. Az iskolás gyermekek létszámában még mindig sok a bejáró gyermek: a Karancs – völgye településiről és Salgótarjánból is járnak tanulók az iskolába.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	738	770	1508	48,94%	51,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	3,45%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	124	94	218	8,22%	6,23%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	28	51	1,53%	1,86%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:4.1.

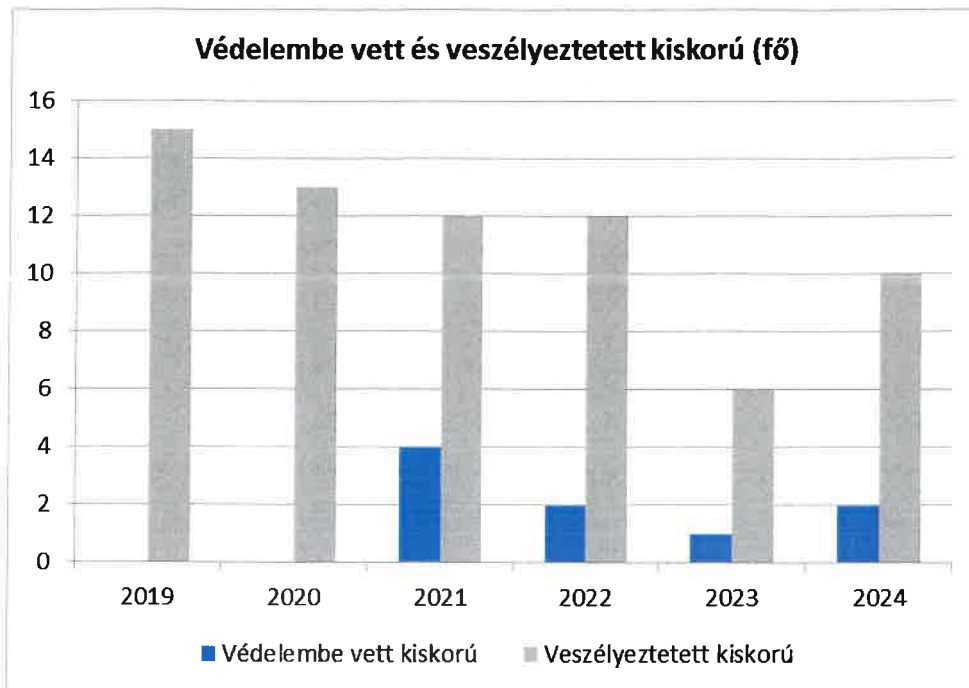
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vett 18 év alattiak száma 2013. év óta nem ismert az önkormányzat előtt. 2013. évben a védelembe vételi eljárás kikerült a helyi jegyző hatásköréből. Ez évben már nem volt olyan gyermek, akinél ez a státusz indokolt lett volna. A községben a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma viszonylag alacsonynak mondható, a gyermekek szinte ugyanazon

családokból kerülnek ki évek óta. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételei magukba foglalják a veszélyeztetetti státuszt is. Bár az iskolai tanítási rendszer változása, szigorodás: az egész napos iskola bevezetése és a hiányzások okán megvont ellátások elvonása a veszélyeztetett gyermekek helyzetén igyekszik javítani, ezek azonban csak akkor hozzák meg a kívánt eredményt, ha a veszélyeztetett gyermekek szülei is változtatnak gondolkodás- és életmódjukon. A helyi ellátórendszerben részt vevők ismerik a veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek problémáit, azokat a rendelkezésre álló eszközeikkel igyekeznek mérsékelni. Amennyiben van rá lehetőségük, különféle támogatásokkal szolgáltatásokkal és pályázati lehetőségek igénybevitelével segítik őket. Ez téren az a legfontosabb, bár utópisztikusnak tűnő cél, hogy a gyermekek veszélyeztetetté válását preventív programokkal, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és szociális intézményhálózaton keresztül megakadályozzuk. Ehhez elengedhetetlen a helyi intézmények szoros együttműködése és az önállóan tenni akarás is. Fontos a településen működő civil szervezetek bevonása is. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel azonban nemcsak helyi, hanem országos szinten is. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	0	15
2020	0	13
2021	4	12
2022	2	12
2023	1	6
2024	2	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:4.1.1.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A településen relatíve alacsony a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Ennek oka lehet, hogy viszonylag kicsi a munkanélküliség a környéken, kevés a csonka család, kevés családnak rossz az életminősége. Ezen juttatást a szülőknek évről évre ugyanúgy kérelmezni kell, ahogy a hátrányos és halmozottan hátrányos státuszt is. Problémaként jelenik meg azonban a településen ezzel kapcsolatban az a tény, hogy a szülők szinte „alanyi” jogon számítanak ezen kedvezményre és a hozzá kapcsolódó egyéb juttatásokra, nem törekednek az okot adó hátrányos körülményeken változtatni.

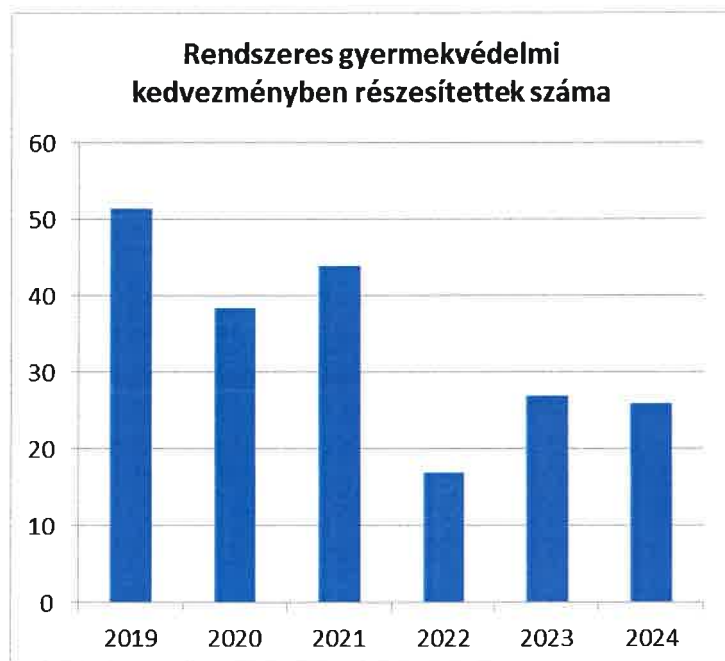
A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát. A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít (gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 6.000.- Ft/fő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetűek 6.500.-Ft/fő összegben.) Szintén a jegyző feladata a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.

Karancsalján minden arra jogosult részesül a törvény által biztosított kedvezményekben. A nappali tagozatos, államilag finanszírozott felsőfokú oktatási intézményben tanulókat a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer keretében részesíti támogatásban, valamint települési támogatás formájában minden év szeptember – októberében egyösszegű támogatást igényelhetnek a helyi lakos tanulók általános iskolától a felsőfokú tanulmányokig.

Törekedni kell arra, hogy a tényleg hátránnyal rendelkező gyermekek beazonosíthatóak legyenek és megkapjanak minden lehetséges segítséget ezek leküzdésére. Ezt a feladatot önkormányzatunk magáénak érzi, és megvalósításában szerepet kíván vállalni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	52
2020	39
2021	44
2022	17
2023	27
2024	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

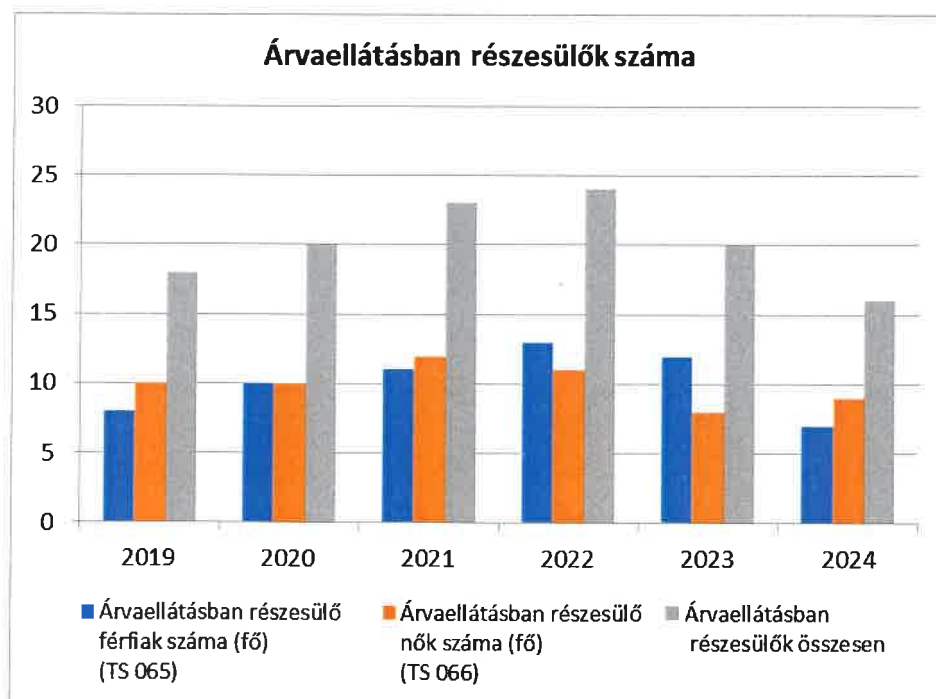

Tábla:4.1.2.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	8	10	18
2020	10	10	20
2021	11	12	23
2022	13	11	24
2023	12	8	20
2024	7	9	16

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla: 4.1.3.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés, melyet az óvodás és általános iskolás gyermekek vehetnek igénybe. A Kormány korábbi évektől kezdve törekszik a rászoruló gyermekek egész évben történő folyamatos egyszeri meleg étkeztetésének biztosítására, hisz az eddigi nyári szünidei étkeztetést kiterjesztette az összes szünidőre, valamint már 6 hónapos kortól igényelhető ez a juttatás.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	40	68	71	160	0	12
2020	41	71	67	151	0	12
2021	37	45	15	132	0	12
2022	44	32	17	151	0	8
2023	44	31	23	146	0	8
2024	47	35	21	149	0	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla:4.1.4.opcionális

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem él a településen olyan gyermek, akinek nincs magyar állampolgársága.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem él a településen ilyen gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregátum nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

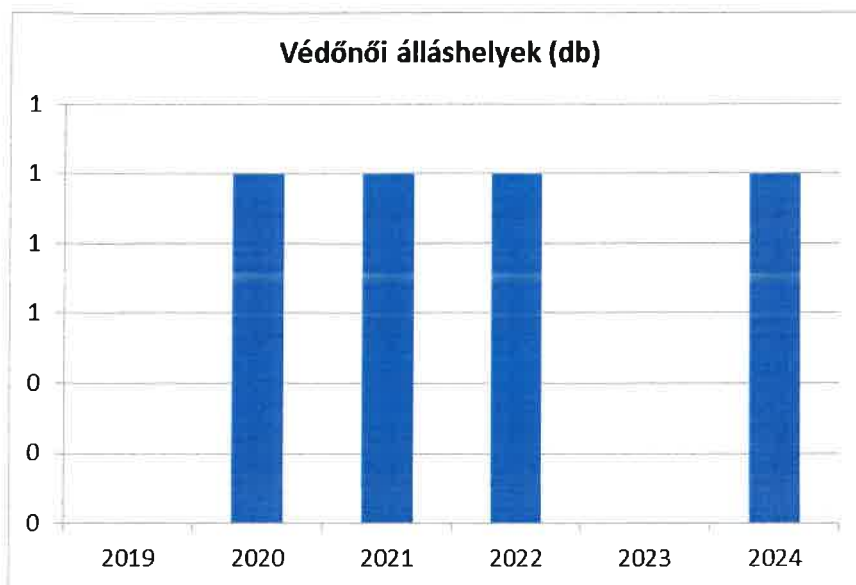
Karancsalján heti több alkalommal vehető igénybe a tanácsadás. A családok otthonukban történő látogatása az érvényben lévő jogszabályokkal és az aktuálisan fennálló háborús helyzet, járványhelyzet veszélyeztettségéhez alkalmazkodva összhangban történik.

Helyben biztosítják az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez szükséges segítségnyújtást és tanácsadást együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel.

A védőnő által ellátott gyermekek száma évről-évre azonos szinten mozog, ez egyenesen arányosan a születések számával. A tanácsadás és a rendszeres védőnői látogatás segíti a veszélyeztetett státuszú családokban a gyermekek védelmét, hisz a védőnő szűrői szerepet is ellát és jelzéssel tud élni az illetékes szervek felé, amennyiben problémát észlel.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	0	17	-
2020	1	19	-
2021	1	13	-
2022	1	51	-
2023	1	50	-
2024	1	54	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

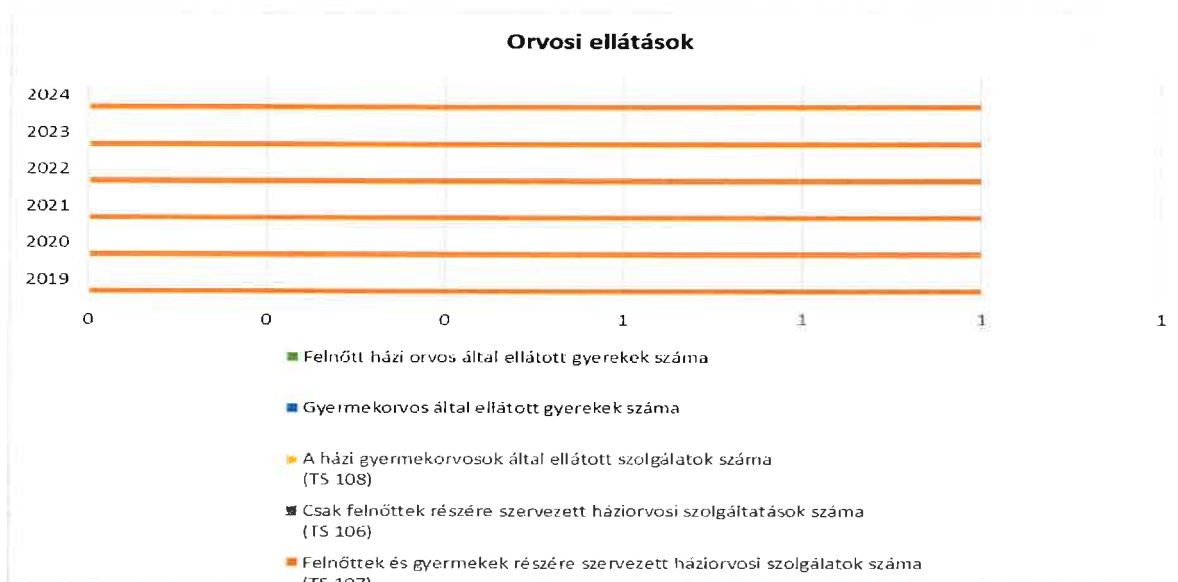
Tábla:4.3.1.

- b)* gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Községünkben betöltött a házi orvosi státusz. A házi orvos a rendelő melletti szolgálati lakásban, helyben él. A községben működő házi orvosi rendelő napi rendelési idejében a gyermekek ellátása is biztosított. A házi orvosi rendelőben vegyes rendelés zajlik, nincs külön gyermekrendelés.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	1	0	0	0	0
2020	1	0	0	0	0
2021	1	0	0	0	0
2022	1	0	0	0	0
2023	1	0	0	0	0
2024	1	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla:4.3.2.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre széles:

- A védőnők gyakori családlátogatása,
- Nevelési tanácsadóba utalás
- Család - és gyermekjóléti szolgálathoz történő utalás
- Szülők bejelentése az illetékes gyám és gyermekvédelmi hatóságnak

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás biztosításaként Karancsalján gyermekjóléti szolgálat működik, amely kiterjed a településen élő valamennyi gyermekre. A tevékenységet a gyermekjóléti szolgálat családgondozója látja el. Az ellátást a Salgótarján és Térsége Önkormányzatainak Társulása biztosítja az önkormányzat. Heti 1 napon végzi helyben a tevékenységet, de probléma esetén az Önkormányzati Hivatalon keresztül bármikor elérhető.

Feladatai közé tartozik a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettségének megszüntetése. Esetenként javaslatot tehet gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására. Súlyos esetekben ellátja a védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatokat, segédkezik a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítésében, illetve utógondozásában.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás nem működik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem megfelelő működésének legfontosabb alapfeltétele a jelzőrendszer hatékony és gyors működése. A jelzőrendszer tagjai: a védőnő, a házi orvos, az óvoda és az iskola, a rendőrség, a jegyző, és a gyermekjóléti szolgálat családgondozója; tehát mindazok, akik a gyermekekkel és a családokkal kapcsolatba kerülnek vagy kerülhetnek, és észlelhetik az esetleges problémákat. Elmondható, hogy ez a jelzőrendszer településünkön jól és olajozottan működik, szereplői már hosszú ideje végzik a tevékenységüket, ha problémát észlelnek, azonnal jelzik a családgondozónak, aki – szükség esetén a jegyző bevonásával – megteszi a szükséges intézkedést vagy az alapellátás, vagy amennyiben ez már nem bizonyul elegendőnek, a szakellátás igénybevételeivel.

2016. január 1-jétől a gyermekvédelem és családgondozás feladatait 1 fő gondozónő végzi a településen.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Lásd d.) pont.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A *védőnői szolgálat* védőnője folyamatosan indít babamasszázs csoportokat, illetve baba-mama klub találkozókra is biztosít lehetőséget. Mindezekkel alkalom nyílik a szülők részéről ismerkedni, gondolatokat cserélni, a kisebb gyerekeknek pedig a kortárskapcsolatok elindítását megalapozni. A tervek között szerepel a rendszeres szülésre felkészítő tanfolyam tartása és a helyi önálló Méhnyakszűrő programban való aktív részvétel.

A helyi óvoda széleskörű programstruktúrával rendelkezik. Minden évben megünneplik a Március 15.-ét, az Anyák napját, a Gyermeknapot, a Mikulást, a Karácsonyt, a Farsangot, a Születet, a Húsvétot, Májusfát állítanak, megrendezik a Nagycsoportosok búcsúnapját. Tanulmányi kirándulások, séták, színházlátogatás szervezése és hasonló programok pótolják az esetlegesen a szülői házból eredő hiányokat.

Az általános iskolás gyermekek is minden évben megemlékeznek a nemzeti, iskolai, családi és közösségi ünnepekről, világnapokról (Október 23., Mikulás, Karácsony, Farsang, Március 15., Anyák napja, Gyermeknap, Ballagás, Tanévzáró, Idősek napja).

A Községi Könyvtár is lehetőséget biztosít a szabadidő kulturált eltöltéséhez, olvasáshoz, kézműves foglalkozásokhoz.

Ezeken a lehetőségeken kívül viszont nincs lehetőség a szünidő felügyelt és kulturált eltöltéséhez. Különösen a nyári szünetekben figyelhető meg, hogy a hátrányos helyzetű családok gyermekei „bandába” verődnek. Problémát okoz településszinten ezen gyermekek agresszív és kártékony viselkedése is. Sajnos a községben egyre több alkalommal tűnnek fel a különböző kábítószeres, amik fogyasztói között az e csoportba tartozó gyermekek is megtalálhatók.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Lásd a 4. 1. d) pontnál.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem jellemző, erre vonatkozó észrevétel sem érkezett.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs értékelhető információ.

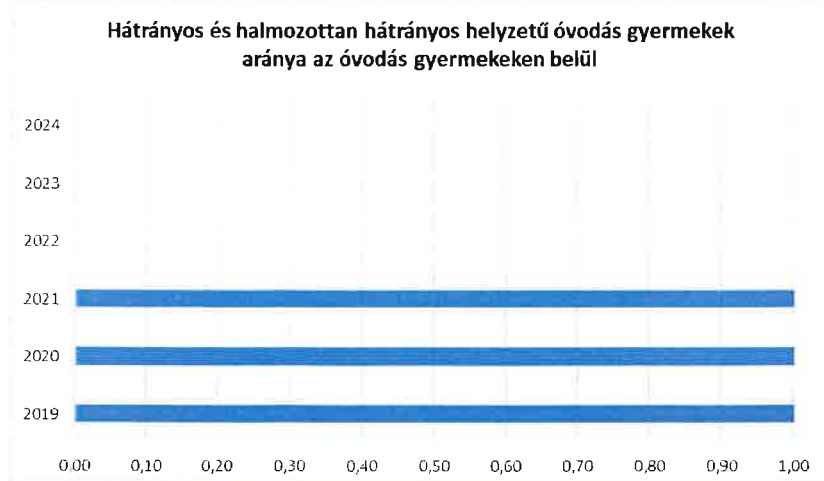
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító TKVSZRB szakértői véleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szervezik meg a település nevelési, oktatási intézményei.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	44	4	9,09
2020	48	3	6,25
2021	40	4	10,00
2022	43	0	0,00
2023	49	0	0,00
2024	57	0	0,00

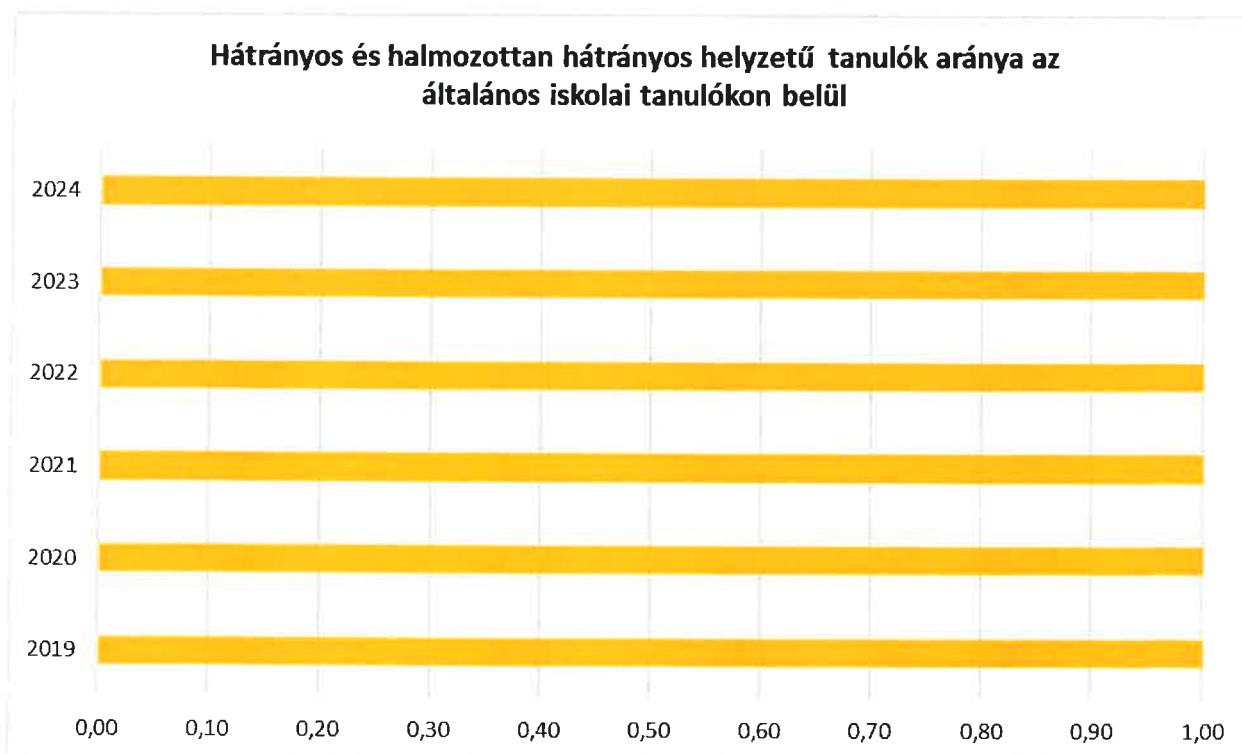
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	160	34	22,52
2020	151	30	22,22
2021	132	25	18,12
2022	151	18	13,53
2023	n.a.	23	15,33
2024	n.a.	15	9,26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2024	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	18	9
2020	11	4
2021	10	6
2022	7	2
2023	12	5
2024	6	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

A településen egy általános iskola, illetve egy óvoda működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek.

Az óvoda nagy hangsúlyt fektet és pedagógiai programjában is megjeleníti a HHH-s gyermekek integrációs nevelését.

Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Salgótarjáni Tankerülete 2013. szeptember 1-től vette át a település általános iskoláját, így továbbiakban az általános iskolás korosztály ellátásáról ezen intézmény gondoskodik.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A nyilatkozat alapján a gyermekek a törvényi előírásoknak megfelelő ellátásban és kedvezményben részesülnek. A szakértői bizottság által bevizsgált fogyatékos gyermekek fejlesztése az óvodában integráltan gyógypedagógus, logopédus közreműködésével történik, ahol a gyerekek fejlődéséről, állapotáról fejlesztési naplót vezetnek. Az iskolában az SNI tanulók fejlesztése, esélyegyenlőségük biztosítása a pedagógusok mellett 1 fő mellékállású gyógypedagógus, 1 fő fejlesztő pedagógus és egy óraadó logopédus közreműködésével valósul meg. A gyerekek oktatása integráltan történik, fejlesztésük, rehabilitációjuk a törvényi előírásoknak megfelelő óraszámban zajlik.

Az iskolában egyre több a pszichés, magatartászavarral küzdő gyermek, közülük sokan szorulnak szakorvosi segítségre. Igény lenne a napi problémák megoldásának megsegítésére egy iskolapszichológus státusz létrehozása. Az állományról elmondható, hogy az óvodapedagógusok, pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt, innovációs készségük kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG

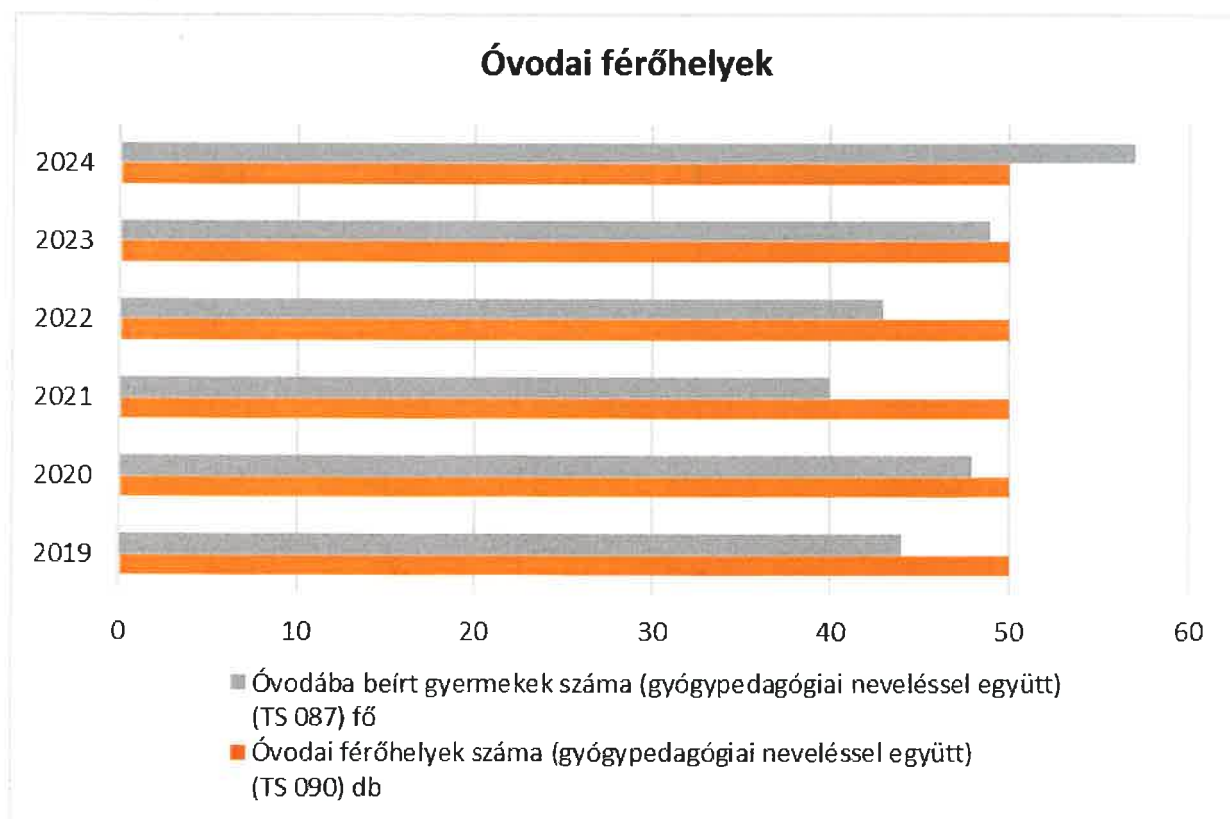
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	5	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	17:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	25	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

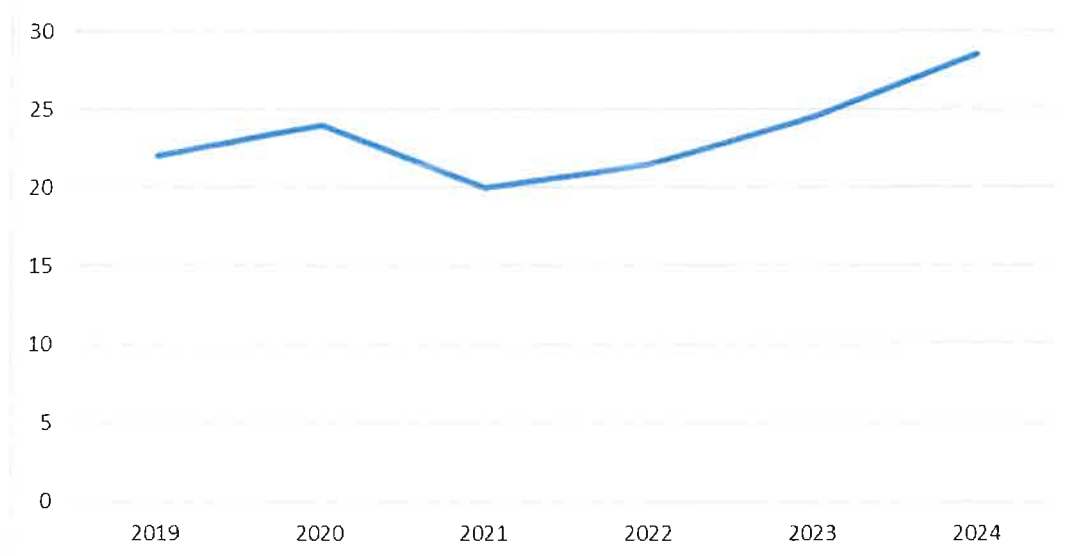
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	43	2	50	1	44	0	0	22
2020	47	2	50	1	48	0	0	24
2021	38	2	50	1	40	0	0	20
2022	44	2	50	1	46	0	0	23
2023	49	2	50	1	49	0	0	25
2024	57	2	50	1	57	0	0	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

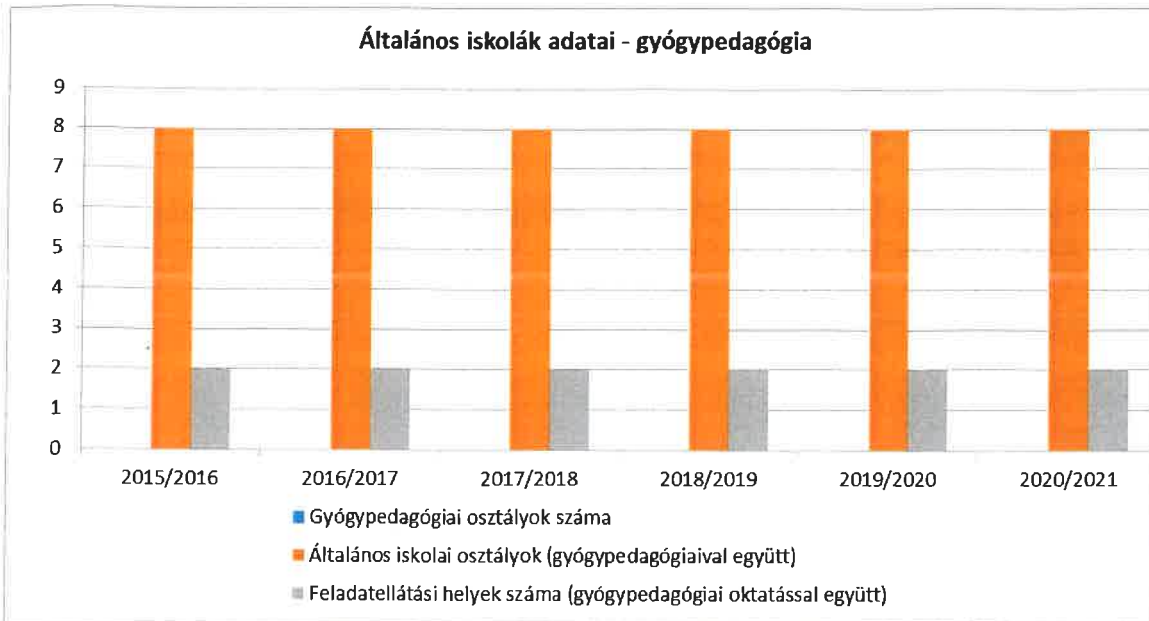
**Egy óvodai gyermekcsoportra
jutó gyermekek száma (TS 089)**

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	8	2	18,88	61,59
2020	0	8	2	16,88	61,48
2021	0	8	2	17,25	58,70
2022	0	8	2	16,63	58,65
2023	0	8	2	18,75	62,67
2024	0	8	2	20,25	62,35

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	18
2020	27
2021	20
2022	18
2023	22
2024	18

Forrás: TelR, KSH Tstar

Tábla:4.4.1.opcionális
4.4.2.; 4.4.4.;4.4.5.;

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Ezen a téren változás nem történt.

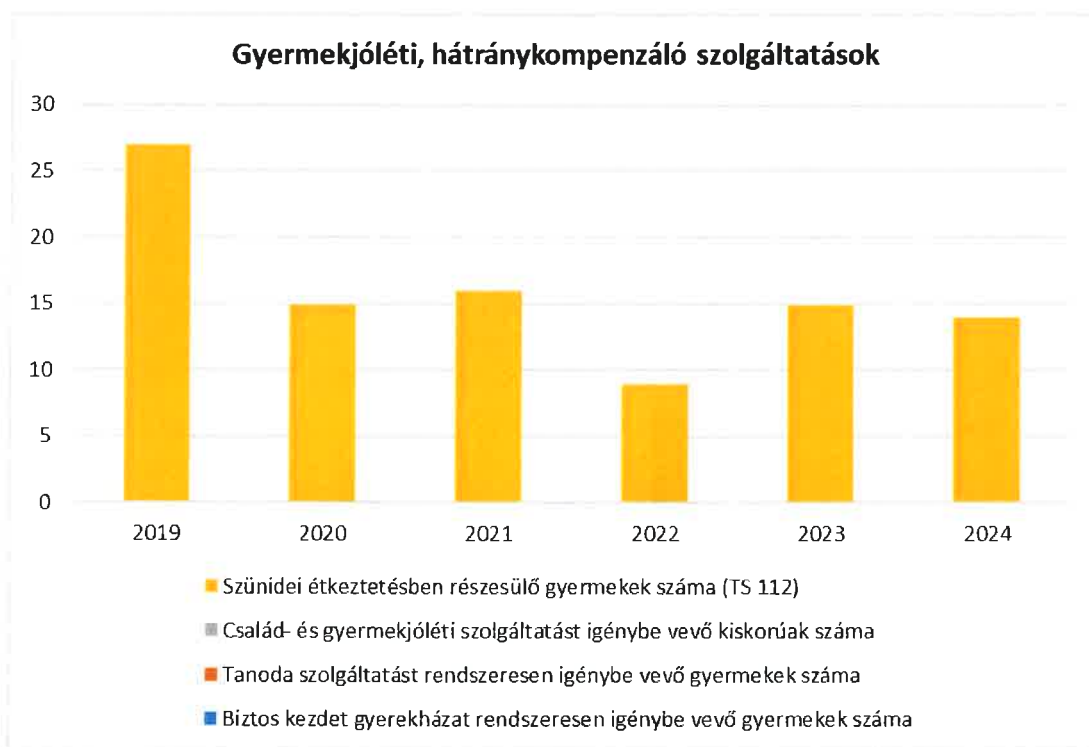
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Ezen a téren változás nem történt.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	n.a.	n.a.	n.a.	27
2020	n.a.	n.a.	n.a.	15
2021	n.a.	n.a.	n.a.	16
2022	n.a.	n.a.	n.a.	9
2023	n.a.	n.a.	n.a.	15
2024	n.a.	n.a.	n.a.	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Tábla:4.4.6.;

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szünidei elfoglaltság hiánya a gyermekeknek	Programok, előadások szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb politikai célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika, változó tartalommal ugyan, de az európai integráció kezdete óta a Közösség napirendjén szerepel. Különbséget kell tenni az egyenlő bánásmód biztosítása és az esélyegyenlőség politikája között. A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti.

Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein - oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.

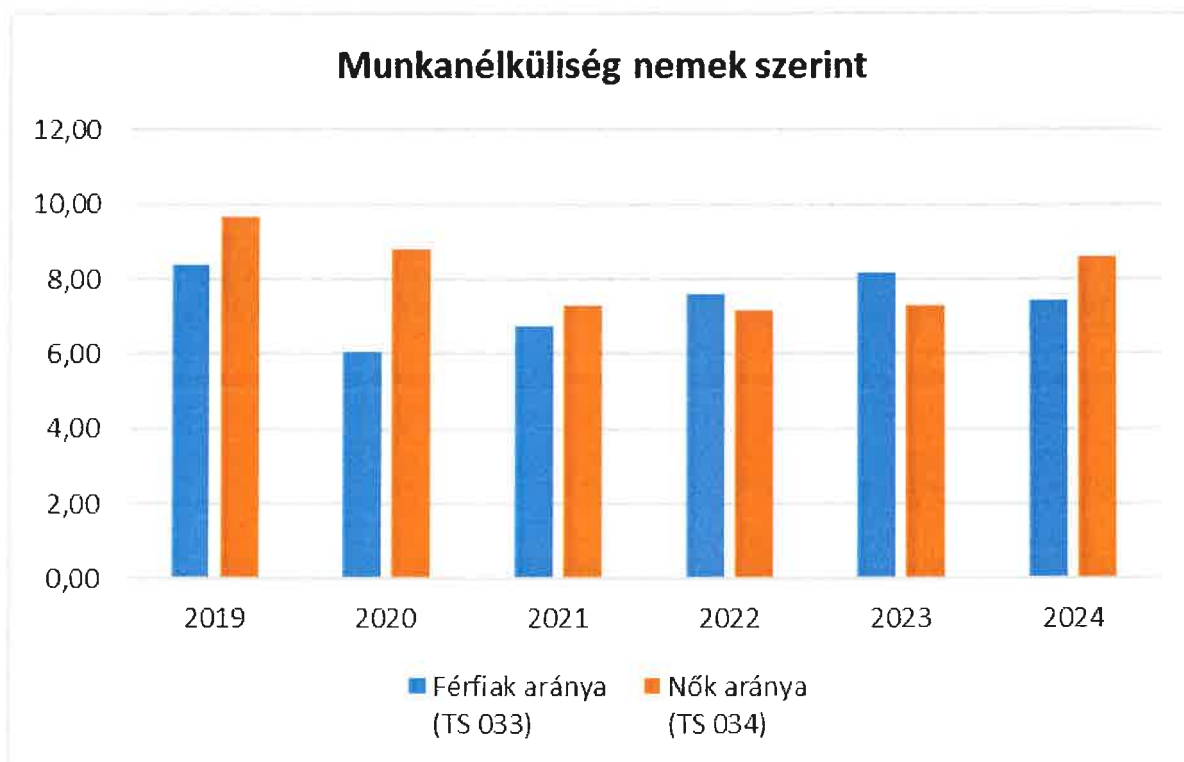
Az EU politikája nem kizárólag a nőkkel szembeni megkülönböztetést, hanem a nemek közötti diszkriminációt tiltja. Így az uniós férfi polgárok ugyanúgy élhetnek ezekkel a jogokkal, mint a nők. Bár a gyakorlatban a férfiakat sokkal kevesebb hátrányos megkülönböztetés éri, mint a nőket.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, valamint egészségi állapotuk miatt, a pályakezdők a képzetlenség és szakmai tapasztalat hiánya miatt, a GYES-ről, GYED-ről visszatérők a munkából való kiesés, illetve a potenciális diszkrimináció miatt és a gyermeküket egyedülállóként nevelők anyagi és egyéb nevelési problémák miatt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	8,38	9,68	9,03%
2020	6,05	8,8	7,43%
2021	6,76	7,31	7,04%
2022	7,63	7,17	7,40%
2023	8,18	7,32	7,75%
2024	7,44	8,59	8,02%

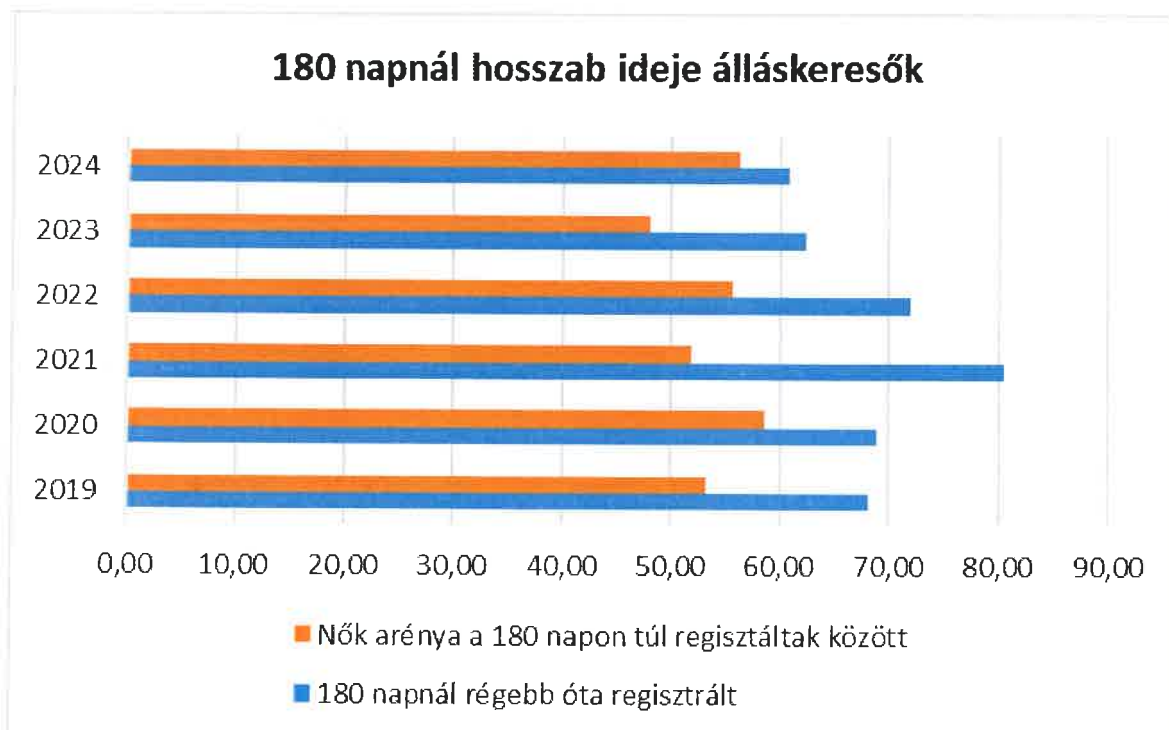
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

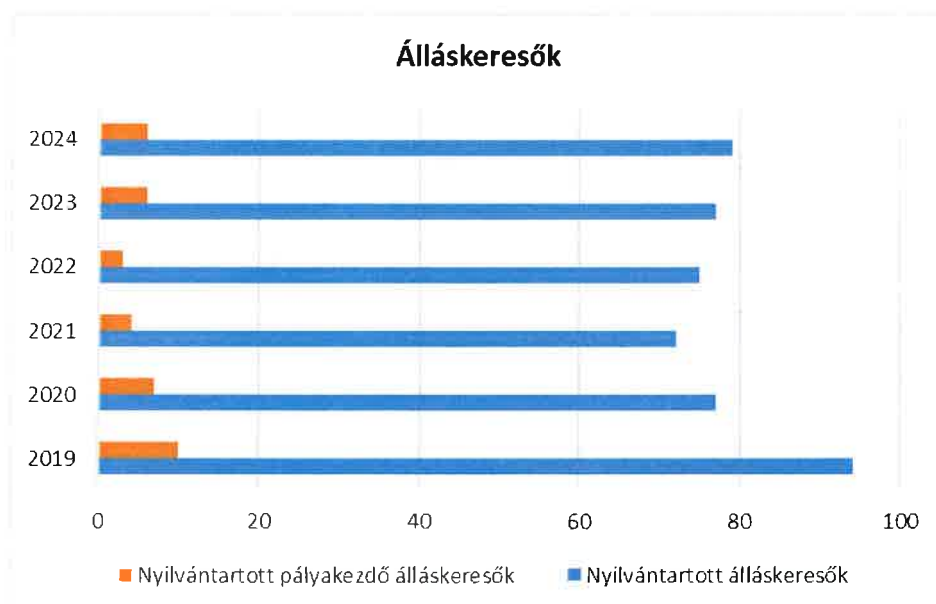
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	68,09	53,13
2020	68,83	58,49
2021	80,56	51,72
2022	72	55,56
2023	62,34	47,92
2024	60,76	56,25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	94	10
2020	77	7
2021	72	4
2022	75	3
2023	77	6
2024	79	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A közintézményekben magas a női foglalkoztatottak aránya. Megállapítható, hogy a nők célcsoportjának tagjai nincsenek kizárva a helyi foglalkoztatási és képzési programokból, a hozzáférés számukra ugyanúgy biztosított, mint a férfiak számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők között az alacsony iskolai végzettségűek aránya a legnagyobb. Az alacsony iskolai végzettségűek jövedelmüket idénymunkák vállalásával egészítik ki.

A salgótarjáni ipari parkban található olyan üzemek, melyek nőket is tudnak foglalkoztatni, de a beutazás mind időben, mind anyagi okokból problémát okoz a célcsoport számára.

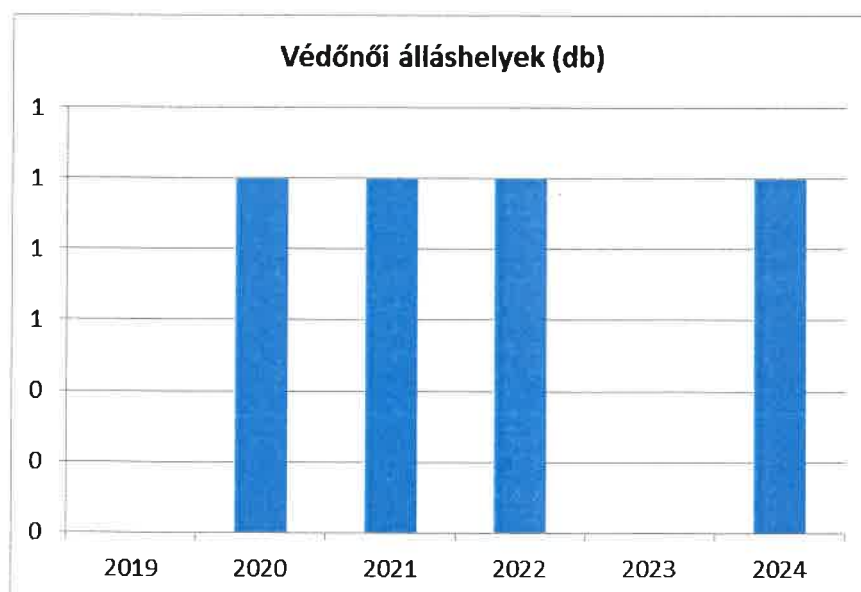
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Karancsalja Község Önkormányzata, mint munkáltató a foglalkoztatás területén maximálisan alkalmazza az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elvét. Minden diszkriminatív tevékenységtől elhatárolódik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	0	17	-
2020	1	19	-
2021	1	13	-
2022	1	51	-
2023	1	50	-
2024	1	54	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Bölcsőde, családi napközi nem működik a településen. A megyeszékhely településen, Salgótarjánban több bölcsőde is várja a gyermekeket. A jogszabályi környezet változása következtében már 2,5 éves kortól lehet kérni az óvodai nevelésbe vételt, ami szintén segítséget nyújt a munkaerőpiacra visszatérő anyák számára. Az általános iskola alsó tagozatai részére pedig kötelező a 16.00 óráig tartó tanítás.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0

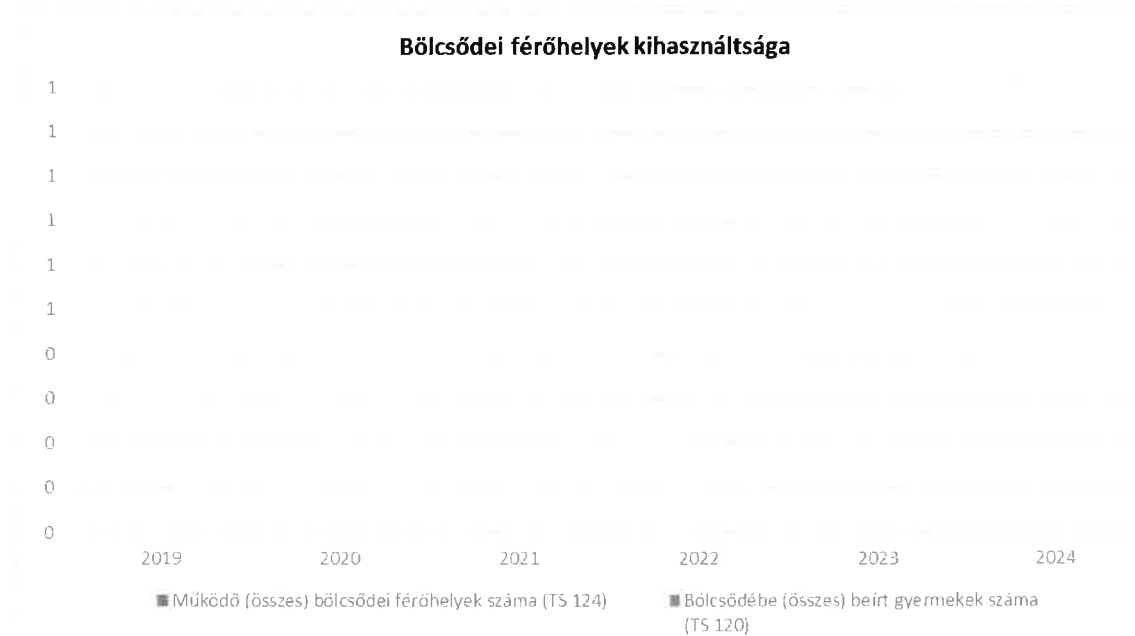
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsödei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsödei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsödei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, szintén a védőnő által.

A településen a védőnői ellátás keretében kiemelten foglalkoznak a nővédelmi tanácsadással, a méhnyakszűrővel nőgyógyász szakorvossal együttműködve. A nőket mammográfiára irányítják, illetve otthoni emlőszűrésre tanítják

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a családon belüli erőszaki problémája a településen élő családok életében jelen van-e. Ha elő is fordul, az rendszerint nem kerül nyilvánosságra, mivel a családtagok, a bántalmazás szenvedő alanyai szégyellik bevallani, vagy külső segítséget kérni, ezért nem is teregetik ki a külvilág felé a család működési zavarait. Inkább elszenvedik, túriik partnerük, szüleik folyamatos megalázását, zaklatását, mely sokszor akár a tettlegességig is fajul.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Olyan helyi szolgáltatás, melyet krízishelyzetben lehetne igénybe venni, a településen nincs. Legközelebb Etesen a Családok Átmeneti Otthona vagy Salgótarjában a Magyar Vöröskereszt által üzemeltetett „Menedék” Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe indokolt probléma esetén, sajnos a férőhelyek mindkét helyen korlátozottak.

Az átmeneti otthonok ideiglenes megoldást jelentenek, de sajnos az tapasztalható, hogy ez az ellátás életformává válik: a családok nem kerülnek ki a rendszerből, csak másik otthon lakói lesznek.

Elsődleges cél, hogy a gyermek nevelése lehetőség szerint családon belül történjen. Probléma esetén erre az anyaoththonokban (ahol anya és gyermek együtt lehet), illetve szülői felügyelet mellett Zabaron a Gyermekek Átmeneti Otthonában is van lehetőség.

A szülői felügyeleti jog korlátozására, a családból való kiemelésre csak nagyon súlyos esetben kerül sor (pl. családi/párkapcsolati konfliktus, lakhatási probléma). Ekkor kerülhet a gyermek a salgótarjáni Fészek Befogadó Gyermekotthonba.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közigazgatásokban alkalmazott nők száma magas. Az óvodában és a Polgármesteri Hivatalban szinte csak nőket foglalkoztatnak, az általános iskola dolgozóinak nagy része szintén nők közül kerül ki. A nők társadalmi szerepvállalásának erősödésére utal, hogy növekszik a helyi Képviselő-testületben is a nők aránya: jelenleg az 7 főből 4 nő (55%), korábban ez 40% volt.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők legtöbb problémája a gyermekneveléshez kapcsolódik. Hátrányos helyzetben vannak a gyermeküket egyedül nevelők, a sokgyermekesek, a kisgyermekesek, a GYES-ről/GYED-ről visszatérők. További nőket érintő probléma az alacsony iskolázottság és az ebből adódó munkaerőpiacon való elhelyezkedési nehézség. Sokszor ez a probléma a korai szülésekből adódik. Ezen speciális képzési programok, felvilágosító előadások megszervezésével lehet segíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés adat van a nőket ért erőszakról	javaslatokat kell tenni a nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira, akár a rendőrség bevonásával is

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség összetételében lezajló demográfiai változások, a 60 éven felüli populáció számarányának növekedése nemcsak Magyarországon, az Európai Unió országaiban is szembetűnő.

Karancsalján 2024-ben a 65 év fölötti lakosok száma a településen 271 volt.

A statisztikai adatok előregedő népességszerkezetre utalnak. Ez az előregedő tendencia – tekintve az elmúlt 3 évet- a jövőben sem fog változni, ezért ez a célcsoport az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon.

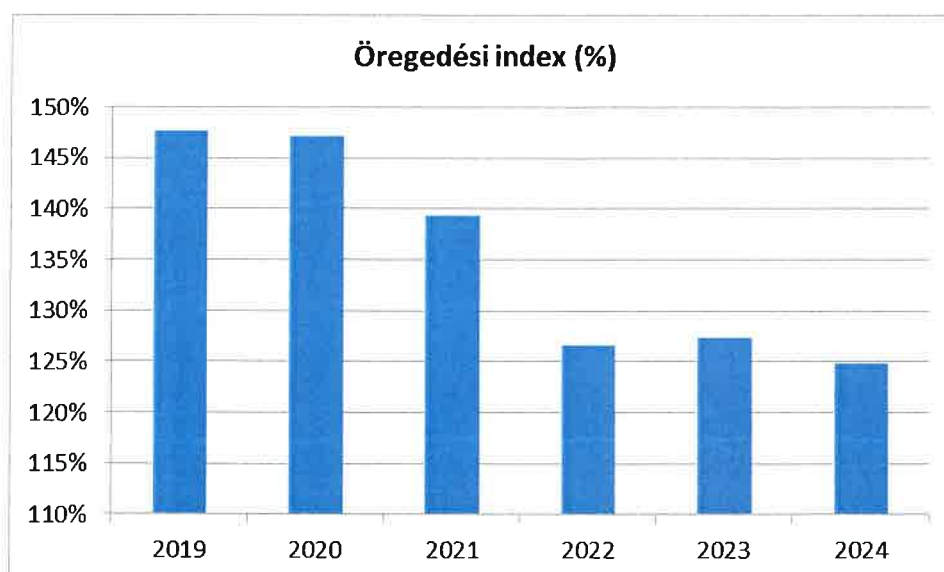
Az időskorúak demográfiai helyzetében bekövetkezett két legszembetűnőbb változás az idősek elmagányosodása és a 70 éven felüli korosztály számarányának növekedése. Egyre több idős ember (főleg nő) él magányosan vagy időskorú társával.

A településen élő időskorú népesség jövedelmi helyzetéről nincsenek adataink. Az időskorúak járadékában részesülők számára aktuális adat nem áll rendelkezésünkre. A nyugdíjban részesülők száma az utóbbi években közel azonos volt: 600 fő feletti, közülük sok a kisnyugdíjas, akik kevés jövedelemből

kénytelenek megélni. Sok idős támogatja a fiatalabb korosztályt, besegít munkanélküli gyermekeinek, vagy részt vállal a gyermekek taníttatásában is. Az időskorúak kiadásainak zömét az élelmiszerek, a lakásfenntartás és az egészségügyi ellátás (gyógyszerköltség) költségei teszik ki. A növekvő kiadásokat a tartós fogyasztási cikkek, üdülési kiadások, ruházkodás költségei terhére csoportosítják át, ezekre minimális összeget, vagy semmit sem költenek.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	282	191	147,64%
2020	287	195	147,18%
2021	294	211	139,34%
2022	276	218	126,61%
2023	270	212	127,36%
2024	271	217	124,88%

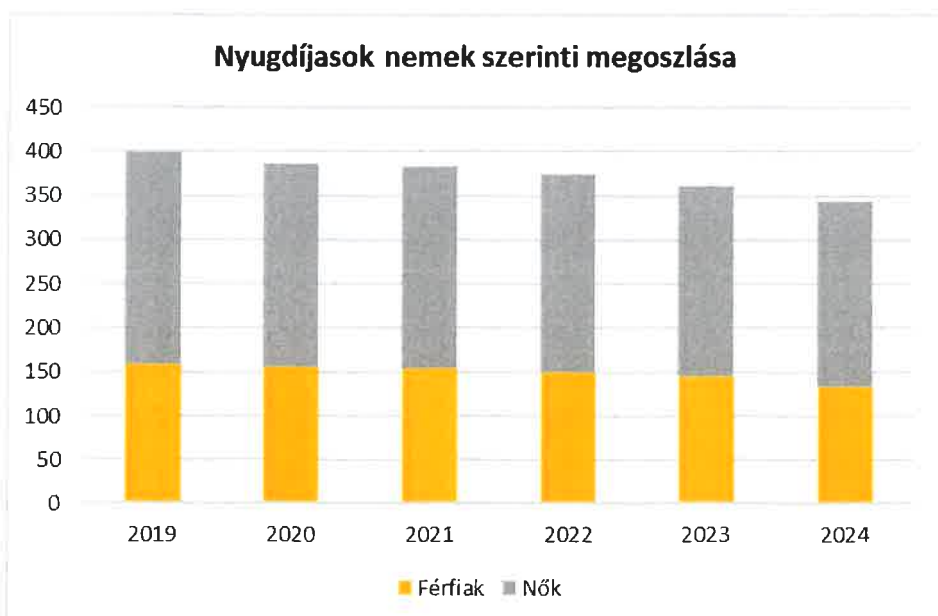
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	158	241	399
2020	156	230	386
2021	154	229	383
2022	149	225	374
2023	145	216	361
2024	133	211	344

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár.

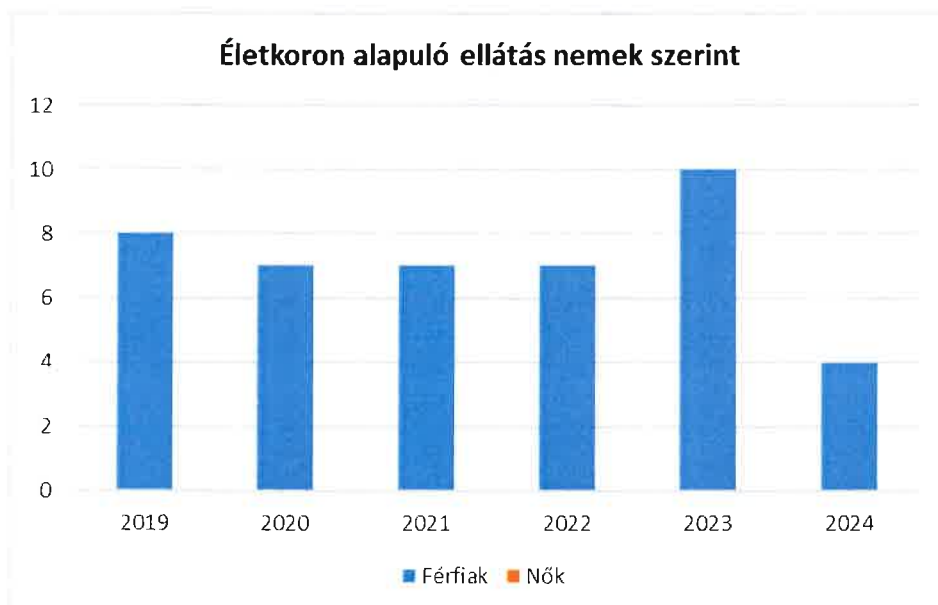
A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősök számára is biztosított.

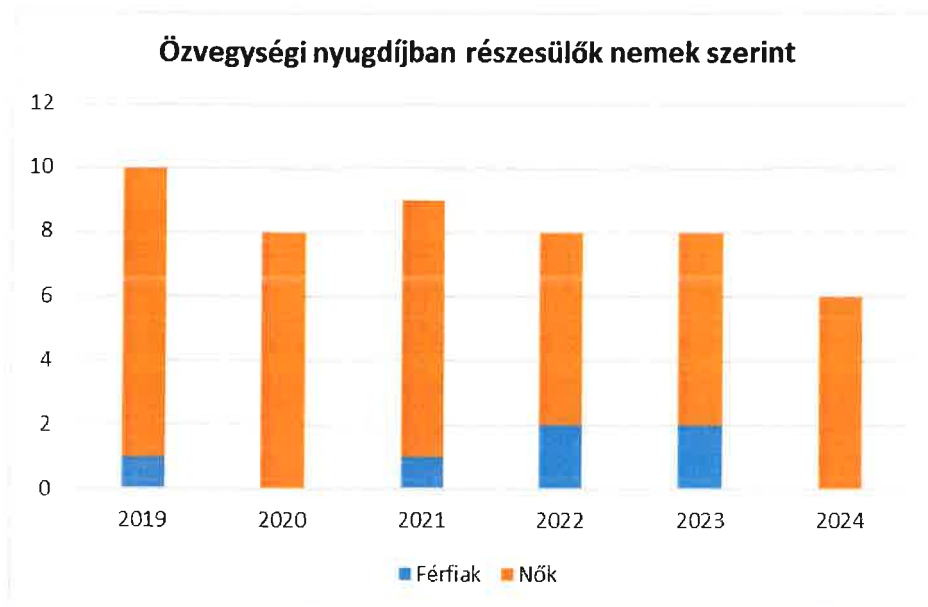
A nyugdíjszerű ellátásokról az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	8	0	127	202	1	9	0
2020	7	0	125	194	0	8	0
2021	7	0	121	189	1	8	0
2022	7	0	111	186	2	6	0
2023	10	0	107	183	2	6	0
2024	4	0	108	179	0	6	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Karancsalján nem kimagaslóan magas a munkanélküliség. Sajnos az aktív korúak is nehezen tudnak elhelyezkedni. Közcélú munkavégzés keretében foglalkoztatja az önkormányzat az 55 év feletti korosztályt. Többnyire kisegítő munkákat végeznek. Az idősebb, 65 év feletti korosztály foglalkoztatására nincs lehetőség.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen		94	77	72	75	77
41-45 év (TS 042)	Fő	16	8	9	8	11	2
	%	17,02%	10,39%	12,50%	10,67%	14,29%	2,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	9	7	11	10	15
	%	10,64%	11,69%	9,72%	14,67%	12,99%	18,99%
51-55 év (TS 044)	Fő	7	10	7	8	7	10
	%	7,45%	12,99%	9,72%	10,67%	9,09%	12,66%
56-60 év (TS 045)	Fő	19	15	11	13	5	3
	%	20,21%	19,48%	15,28%	17,33%	6,49%	3,80%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	9	16	14	16	19
	%	10,64%	11,69%	22,22%	18,67%	20,78%	24,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tábla:6.2.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A magas munkanélküliség miatt a nyugdíjasok foglalkoztatására a közintézményekben nincs lehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az egész országra jellemző, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak: nehezebben helyezkedik el, a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A statisztikai adatokból kiderül, hogy ez a tendencia érvényesül Karancsalján is. A nyilvántartott álláskeresők közül az 55 év felettek aránya évről-évre növekszik. A jövőben fontos erre a problémára is intézkedést tervezni. A 65 év felettek esetén ez a probléma nem jelentkezik, mert egészségi állapotuk miatt már nem alkalmasak a munkaerőpiacon való aktív részvételre.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A község lakói számára biztosított az egészségügyi alap-és szakellátás igénybevétele. Az ápolónő az időskorúak és a gondozásra szorultak ellátásában közreműködik. Az ügyeleti ellátás megoldott. A fogászati rendelés Karancslapujtó településen érhető el. A szakorvosi ellátást a salgótarjáni Szent Lázár Kórház

biztosítja. Az életkori sajátosságokból adódó betegségek, mozgáskorlátozottságok miatt az idős korosztály számára az ellátás a házi orvosi rendelőben, valamint a beteg otthonában is történhet.

A község idősekkel kapcsolatos szociális feladatainak ellátását társulási formában, a Salgótarján és Térségei Önkormányzatainak Társulása keretében végzi. Az időskorúak szociális étkeztetését, házi segítségnyújtást. A szociális étkeztetésre való jogosultságot a Salgótarján és Térségei Önkormányzatainak Társulása keretében lehet igénybe venni.

A házi segítségnyújtás terén 2014. évben megkezdődött az átalakítás, mely során az ellátotti kört felülvizsgálták és a jogosultak körét szűkítették. A módosítások tovább folytatódtak, a szakértő szerint annak érdekében, hogy a házi segítségnyújtás keretében az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerüljön sor, és az állami szerepvállalás erősödjön a nagyobb ellátási szükséglettel rendelkező személyek irányában, annak szem előtt tartásával, hogy a szolgáltatásnyújtás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek.

Fentiek érdekében – 2016. január 1-jei hatálybalépéssel – a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra:

a szociális segítség, amelyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló tevékenységek tartoznak, és a személyi gondozás, amelynek keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában.

2024-ben a településen a házi segítségnyújtást 11 fő vette igénybe. A rászorultakat 2 fő szakképzett gondozónő látja el. Ez évben is problémát jelentett a szolgáltatás árának megemelése, mely emelés ellenértékét az önkormányzat szociális normatívája terhére átvállalta megtéríteni. Az önkormányzatnak a jövőben is gondoskodnia kell ezen személyek ellátásáról, ezért a szolgáltató rendszer átalakítását meg kell oldania.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	282	0	11	58
2020	287	0	11	47
2021	294	0	12	0
2022	276	0	14	0
2023	270	0	11	0
2024	271	0	11	1

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Tábla:6.3.1.;

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A sport-kedvelők igényeit kívánja kielégíteni a helyi Sport Egyesület, ahol az idősebb korosztály hétvégenként szurkolóként vehet részt.

A helyi asszonykórus - melynek tagjai többségében nyugdíjasok - őrzi a község hagyományait és népviseletét, aktívan részt vállalnak rendezvényeink lebonyolításában a jeles ünnepek, falunap, idősek napja, szüreti felvonulás rendezvények alkalmával.

A közművelődést szolgálja a könyvtár is, melyet az idősebb korosztály is látogat.

c) idősek informatikai jártassága;

A településen egyre több időskorú aktívan, napi szinten használja az internetet. Azon időskorúak, akik nem rendelkeznek otthoni internet eléréssel, a helyi könyvtárban aktívan használják a kialakított „internet sarkat”.

d) a generációk közötti programok.

Nem releváns.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjasok köréből került ki a helyi Rozmaring Népdalkör is, melynek tagjai országszerte nagy sikerű fellépéseken öregbítik a község és saját népdalkörük hírnevét. Összejöveteleiket heti rendszerességgel tartják a Községházán, egészséggel-életvitellel kapcsolatos előadásokat szervezünk nekik, meghívjuk a környező települések idősklubjait, műsorokat, közös utazásokat terveznek és valósítanak meg együtt. Aktívan részt vesznek a település kulturális életében is.

A Havanna Senior Táncscoport tagjai között is találhatóak „fiatal” nyugdíjasok, akik minden héten 1 alkalommal tartanak táncórát a községházás és fellépéseikkel szintén színesítik a községi rendezvényeket.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tevékeny időskor nem jellemző a településen	pályázat programokra, rendezvényekre
az idősek körében egyre mélyebb a digitális szakadék a fiatalabb generációhoz képest	Az idősek digitális tudásának fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

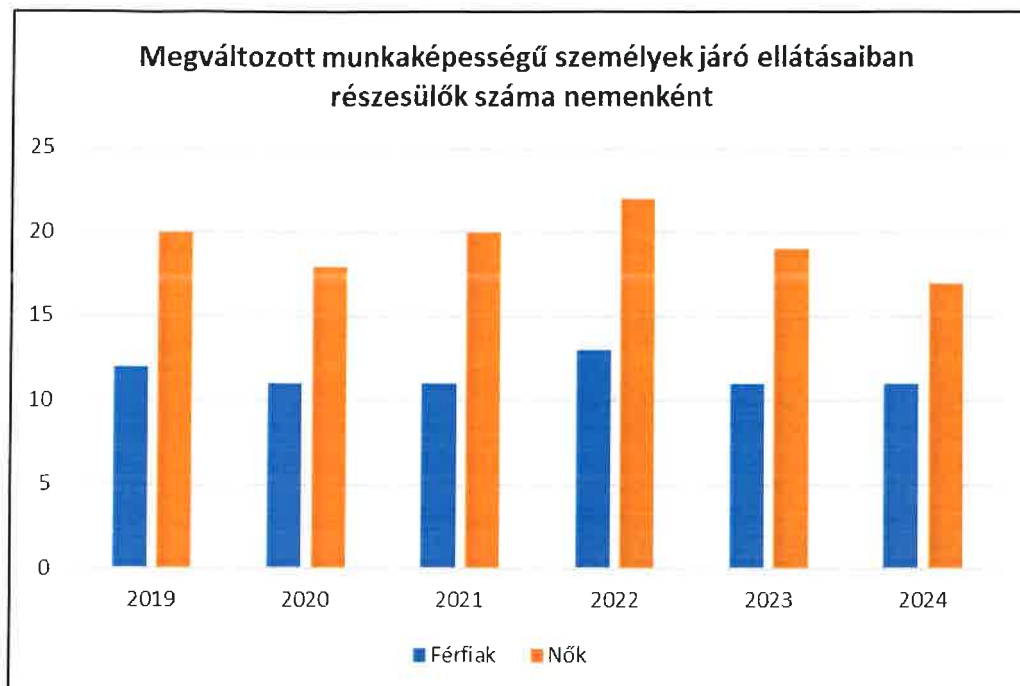
Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át). A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása. A szociális ellátások területén a fogyatékosokkal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérültek a legnagyobb csoport, a társadalom életének sztereitumain való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Karancsalján a fogyatékkal élők pontos aránya adatok hiányában nem ismert, a helyi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy összességében a település lakosságának elenyésző %-át teszik ki. Valamennyien támogató, szeretetteljes családi környezetben élnek, ahol megfelelő gondozásuk, ellátásuk a családtagok által biztosított, mivel önálló életvitelre többségük nem képes. Külső személy segítségét ritkán igénylik, igyekeznek ezt családon belül megoldani.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	12	20	32
2020	11	18	29
2021	11	20	31
2022	13	22	35
2023	11	19	30
2024	11	17	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Szorosabb együttműködés kialakítása szükséges az országos és megyei érdekvédelmi és szolgáltató szervezetek között. Mindemellert a valós igények felmérése érdekében átfogó kutatása, vizsgálat is indokolt. Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. A foglalkoztatottak aránya Magyarországon a fogyatékkal élők körében 2001. évi népszámlálás adatai szerint 9 százalékra csökkent.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nincs adat.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A település intézményei akadálymentesítettek, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nincs.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató szociális alapszolgáltatásokat a Salgótarjáni és Térsége Önkormányzatainak Társulása keretében biztosítja. Ez elsődlegesen a házi szociális gondozást, valamint a családsegítést jelenti.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Karancsalja Község Önkormányzata fogyatékkal élőket (is) a lakhatást segítő támogatásban, gyógyszer-támogatásban részesíti vagy lehetőségük van a közgyógyellátásra való jogosultságra is. A célcsoport számára az egyéb jogszabályok alapján nyújtott ellátásokat más hatóság állapítja meg. Így a településen élő fogyatékkal élők részesülnek fogyatékossgai támogatásban, rokkantsági járadékban, közlekedési kedvezményben, személygépkocsi szerzési kedvezményben, rendelkeznek parkolási igazolvánnyal.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Nincs adatunk.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A település intézményei akadálymentesítettek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A község háza, mint a helyi rendezvényeknek otthont adó tér, külsőleg akadálymentesített, így a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosított a fogyatékkal élők számára is.

A sportprogramokhoz szintén biztosított a hozzáférés, mivel a helyszín könnyen megközelíthető, nem igényel külön akadálymentesítést.

A község honlapja is hozzájárul, hogy a fogyatékkal élő személyek is egyenlő eséllyel férhessenek hozzá a közérdekű információkhoz. Személyes tapasztalat alapján megállapítható, hogy látási problémákkal küzdő emberek körében is megjelent a honlap látogatásának igénye, de a korábbiakban intézkedésként megjelölt, önkormányzati honlap akadálymentesítése nem valósult meg.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat intézményei közül az orvosi rendelő, a Hivatal épülete akadálymentesített. A helyi vállalkozások telephelyeinek akadálymentességéről nincs pontos információ.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A település járdái és parkja részben akadálymentes.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nem releváns a településen.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs tudomásunk róla.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs tudomásunk róla.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek, terek, buszmegállók nem teljesen akadálymentesek	Felmérések készítése a megszüntetésre váró középületek számára
A településen a fogyatékkal élők száma nem ismert	A fogyatékkal élők számának, igényeinek felmérése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősök aránya	A társadalmi aktivitást ösztönző programok szervezése civil és önkormányzati szereplők által

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön minimális számban működnek egyesületek, önszerveződések. Ezek közül az alábbi szervezetek tevékenykednek a társadalmi felelősségvállalásban:

- A Karancsaljai Rozmaring Nyugdíjas Egyesület részére saját lakóhelyükön biztosítsa a találkozás, közös programok lehetőségét, klubszerűen működő, korszerű helyen találkozhassanak egymással és vendégeikkel, ezzel is elősegítve a társas kapcsolatok építését, párbeszédet, a gyümölcsöző együttműködést, valamint a tagok szabadidejének kulturált eltöltését. Szükség volt a bejegyzett szervezet létrehozásához a pályázati lehetőségek kihasználására is. Taglétszáma 41 fő, akik közül 24 fő kerül ki a 65 éven felüli korosztályból. Szintén az idősebb korosztály tagjai közül kerülnek ki a az Egyesület részét képező Népdalkör tagjai, akik 15 éves múltat tekinthetnek vissza. A körnek jelenleg 16 tagja van. Állandó résztvevői és szereplői a helyi kulturális programoknak, szívesen csatlakoznak társadalmi és önkéntes munkákhoz is. Felkéréseket kapnak nem csak a környékbeli településekről, de az ország távolabbi pontjairól is. Testvér-szervezeti nemzetközi kapcsolatokat ápolnak a szlovákiai Mucsiny községgel, illetve a Csákaházi Népdalkörrel is. Falunapon, jeles évfordulókon egymást meghívva, közösen szerepelve ünnepelnek. A helyi óvodával és iskolával partnerségi kapcsolatban áll az Egyesület, több közös programon szerepelnek együtt. Az Egyesület nyáron kézműves tábort rendez a községben élő gyermekek számára, a helyi óvodások, iskolások

pedig vendégszerepelnek az Egyesület rendezvényein. Az Egyesület jelentős szerepet tölt be a település közéletében, élükön önkéntes vezetők, mellettük önkéntes segítők, támogatók tevékenykednek kb. 6-7 fővel. Az Önkormányzat az éves költségvetésében lehetőségéhez mérten gondoskodik a civil szervezetek támogatásáról, ingyenesen biztosítja összejöveteleikhez a közösségi helyszíneket, termet, felszerelést, utaztatásukhoz hozzájárul. Az Egyesületnek szintén részét képezi a Táncsoport, amely 13 főből áll. A csoport egy héten két alkalommal tanul különféle páros táncokat, melyeket különböző rendezvényeken mutat be.

- A Sportkör jelenti a helyi sportolási lehetőséget a településen. A Karancsaljai Munkás Sport Egyesület focicsapata kialakította a futball-rajongók táborát, akik állandó résztvevői a bajnoki mérkőzéseknek. A helyi fiatalokból és középkorosztályból kikerülő játékosok gondoskodnak a sportéletről és a hétvégi kikapcsolódás lehetőségéről. A focisták és a szurkolók közötti kapcsolat jól kamatoztatható közös célokért szervezett társadalmi tevékenységekben is, melyeknek közösség-építő szerepe az élet más területein is jól érezteti hatását.

- A Karancsaljáért Alapítványt szintén a helyi közösség hozta létre. Az Alapítvány nagy gondot szentel a község faluképének, a környezet szépítésének, ezért parkosítást, faültetést szervezett, melybe a község lakóit is belevonta, valamint nagy sikerű Egészségnap tartásával kívánta felhívni a figyelmet az egészséges életmódra, a különböző szűrővizsgálatok fontosságára.

A különböző szervezetekhez való tartozás, kötődés erősíti az emberi kapcsolatokat, jobban törődnek és odafigyelnek másokra, segítik az átmenetileg krízishelyzetbe kerülő társaikat és az információk is gyorsabban áramlanak a különböző szervezetek segítségével.

Minden civil szervezet aktívan részt vesz az esélyegyenlőségi program kidolgozásában, elkötelezettnek érzik magukat a megvalósítást illetően.

A Karancs-völgyi települések összefogása és együttműködése is számos területen érvényre jut: egymás rendezvényeire meghívást küldünk, közösen nyújtunk be pályázatokat nagyobb célok elérésére, kisegítjük egymást eszközökkel, gépekkel, szaktanácsokkal és gyakran cserélünk tapasztalatot közügyekben. Az Önkormányzatok közös hivatalokat hoztak létre elsősorban a törvényi előírásoknak megfelelően, másodsorban viszont közös, költségtakarékosabb és szakmailag magasabb színvonalú közizgatásra.

Ugyanezt a célt szolgálja a szociális ellátás területén a Kistérségi Társulás, mely még több önkormányzat bekapcsolódásával igyekszik a rászoruló családoknak, egyéneknek segítséget nyújtani.

A helyben működő vállalkozások, cégek is partnereknek minősülnek az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. Elsődlegesen helyi munkanélkülieket igyekeznek foglalkoztatni, támogatják rendezvényeinket, kiveszik részüket a közterületek rendben-tartásából és telephelyük kulturált, környezetbe illő kialakításával hozzájárulnak a településünk tisztaságának, vonzerejének megőrzéséhez.

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a helyi nemzetiségi önkormányzattal, kölcsönösen segítve egymás munkáját. A nemzetiségi önkormányzat céljai nem térnek el a községi önkormányzat céljaitól, hisz mindkettő számára egyaránt fontos a célcsoportok problémáinak kezelése, a problémákra megoldás találása. Ez összefogás és együttműködés nélkül nem valósulhat meg. A karancsaljai egyházközösség kis létszámú, tagjaik közül többen tagjai a helyi civil szervezeteknek is.

Karancsalja Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjának helyzetelemző része széleskörű együttműködésen, egyeztetésen alapul. Módszere a személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd ezt követően a programtervezet véleményezésére koncentrált. Az előkészítő munkában, adatgyűjtésben

részt vettek a helyi köznevelési, szociális, gyermekjóléti, közigazgatási szakemberek, civil szervezetek tagjai, helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke. A közös munkacsoporti megbeszélések alkalmasak voltak adategyeztetésre, a települést érintő aktuális problémák felszínre hozatalára, megoldási alternatívák kidolgozására. A tervezet az önkormányzat épületében kifüggesztésre kerül, melyről a helyi újságban, a Karancsaljai Hírlevélben értesítjük a helyi lakosokat, így erről ők is véleményt alkothatnak. Az elfogadott dokumentum a település lakói számára hozzáférhető lesz, mely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Lásd 8. a.) pont.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A kötelező önkormányzati feladatokon belül, a szociális feladatokat 26 önkormányzat közösen látja el kistérségi társulás keretein belül.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben tanszereket oszt a hátrányos helyzetű roma gyerekek részére, valamint minden évben Mikulás csomagokat ad és közreműködik a roma családok gyermekeinek az iskolakezdésében is.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Ezen a téren változás nem történt.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Ezen a téren változás nem történt.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Karancsalja Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjának helyzetelemző együttműködésen, egyeztetésen alapul. Az adatgyűjtésben részt vettek a helyi közintézmények vezetői. Az esélyegyenlőségi fórum lehetőséget biztosított a célcsoportokkal összefüggő feladatok egyeztetésére, a vélemények kinyilvánítására, a problémák feltárására, megoldási mód keresésére. A program tervezetének véleményezése is megtörtént.

A nyilvánosság biztosítása érdekében felkerült a település honlapjára (www.karancsalja.hu), elhelyezésre került az Önkormányzati Hivatal hirdetőtábláján.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Minden nyilvánossági területen megjelölésre kerül annak a módja, hogy a lakosság észrevételeit, véleményét milyen formában nyilváníthatja ki. Elektronikus módon az önkormányzat postafiókjába (onkormanyzat@karancsalja.hu) címzett üzenetben, illetve a települési honlapon hozzászólások formájában lehet észrevételeket tenni.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	a munkanélküli lakosság, főként a hátrányos helyzetűek, köztük a romák munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása	Aktor: Önkormányzat – Polgármester, vagy az általa kijelölt személy Partner: Kisebbségi Önkormányzat, Járási Hivatal - Foglalkoztatási osztály
Gyermekek	Helybéli gyerekek szünidei elfoglaltságának hiánya.	Szünidei elfoglaltság szervezése az önkormányzat által
Idősek	A tevékeny idős kor nem jellemző a településen	Pályázatfigyelés, pályázat programokra, rendezvényekre a nyugdíjasok bevonásával.
Nők	Kevés adat van a nőket ért erőszakról	Javaslatokat kell tenni a nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátok készítése/ készíttetése), akár a rendőrség bevonásával is.
Fogyatékkal élők	A településen a fogyatékkal élők száma nem ismert.	A fogyatékkal élők számának, igényeinek felmérése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Magas az egyedül élő idősök aránya	A társadalmi aktivitást ösztönző programok szervezése civil és önkormányzati szereplőkkel

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beilleszkedése megvalósul.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fejlődésének biztosítását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására és biztonságára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód érvényesülésének elvét a munkavállalás területén.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítását.

Célunk olyan élhető, szerethető, vonzó település kialakítása, ahol minden állampolgár diszkriminációmentesen, egymás értékeit megbecsülve, egymást segítve élhet együtt.

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzat közötti megvalósuló intézkedés esetében az együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Általános iskolai végzettség elvégzésének segítése (a hiányzó 7. és 8. általános iskolai osztályok befejezésével az iskolázottság növelése), felzárkóztató programok szervezése	8 általánost befejezettek számának növelése, iskolázottság növelése, szakképzettség növelése	Karancsalja Községi Új Roma Önkormányzata képviselő - testületének a szociális ellátásokról és támogatásokról szóló 5/2023. (II.20.) számú rendelete. Helyi közfoglalkoztatási program.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Célszemélyek felkutatása, kapcsolattartás a munkaügyi központtal. Az oktatást nyújtó felhőttképzést folytató intézmény biztosítása. Szintfelmérések, tesztek, önismereti tréning. Helyben történő képzés.	közfoglalkoztatási ügyintéző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felkutatott és bevont célszemélyek száma, elvégzett szintfelmérések, tesztek, tréningek száma, 8. általános bizonyítványok száma	állami támogatás, önkormányzati forrás	A sikeres általános iskola elvégzése után, a célszemélyek segítése szakképesítés megszerzésében.	A település magában szeretn megvalósítani.
2	Szemléletformálás a hátrányos helyzetből való kitörésért	Általános cél: Hátrányos helyzet csökkentése Rövid távú cél: Hátrányos helyzetű családok bevonása a szemléletformálásba Közép távú cél: A szemléletformálás során a probléma és annak megoldási javaslatainak elfogadtatása Hosszú távú cél: Csökken a közszegben a	Önkormányzat éves költségvetése	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Célszemélyek felkutatása, kapcsolattartás a helyi egészségügyi, oktatási a szociális szolgáltató intézményekkel, az önkormányzat intézményeiben egymásra épülő tanácsadások és előadások szervezése, tanácsadások és	óvodavezető	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felkutatott és bevont célszemélyek száma	Önkormányzati forrás, pályázati lehetőség	Folyamatos szemléletformálás magában szeretn megvalósítani.	A település magában szeretn megvalósítani.

	hátrányos helyzetű családok száma.	iskolai, óvodai esélyegyenlőségi program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tájékoztatás az oktatási és nevelési intézmények közreműködésével (anyakkal) való kapcsolatfelvétel	Előadások, programok, bemutatók szervezése	2028. 12. 31. (vasárnap)	Előadások, programok száma	Pályázati lehetőség, emberi erőforrás, önkormányzati forrás	Felkészítés, hozzáállás: meggyőzés, tudatosítás	A település magában szerelt megvalósítani.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Az egészségügyi prevencióra fókuszáló szemléletformáló program megvalósítása	A szülői törődéssel biztosítható gondoskodás hiányában szenvedő gyermekek aránya magas	Általános cél: Szülői gondoskodás megerősítése. Rövid távú cél: Érdeklődés felkeltése az egészséges életmód iránt Közép távú cél: Az anyakkal való kapcsolat professzionizálása, egészségügyi témájú klubfoglalkozások megtartása Hosszú távú cél: Az egészséges életmód szemléletének alkalmazása a gyermeknevelésben.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tájékoztatás az oktatási és nevelési intézmények közreműködésével (anyakkal) való kapcsolatfelvétel	2028. 12. 31. (vasárnap)	Előadások, programok száma	Pályázati lehetőség, emberi erőforrás, önkormányzati forrás	Felkészítés, hozzáállás: meggyőzés, tudatosítás	A település magában szerelt megvalósítani.
2	Szűnidei elfoglaltság szervezése az önkormányzat által	Helybéli gyerekek szűnidei elfoglaltságának hiánya.	Általános cél: Minden hétköznap 8:00-16:00-ig a tanuló gyerekek, felügyelet mellett történő hasznos időtöltésének megszervezése. Hosszú távú cél: Hagyományteremtés, minden évben megszervezésre kerülő programok.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Igényfelmérés, kérdőív készítése. Igények összesítése. Programok szervezése, programok megvalósítási helyének biztosítása. Programok lebonyolítása	2028. 12. 31. (vasárnap)	Részvevő gyermekek száma, elégedettségi kérdőív.	önkormányzati forrás, pályázati lehetőség	Minden évben megrendezendő gyermek programok a szűnideőbe.	A település magában szerelt megvalósítani együttműködést nem tervez.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Az egészségügyi prevencióra fókuszáló szemléletformáló program megvalósítása	A szülői törődéssel biztosítható gondoskodás hiányában szenvedő gyermekek aránya magas.	Általános cél: Szülői gondoskodás megerősítése. Rövid távú cél: Érdeklődés felkeltése az egészséges életmód iránt Közép távú cél:	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)	Tájékoztatás az oktatási és nevelési intézmények közreműködésével (anyakkal) való	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tájékoztató rész vettek száma	Pályázati lehetőség, emberi erőforrás, önkormányzati forrás	Felkészítés, hozzáállás: meggyőzés, tudatosítás	A település magában szerelt megvalósítani.

							kapcsolatfelvétel Előadások, programok, bemutatók szervezése						
Egészségügyi témájú klubfoglalkozások megtartása Hosszútávú cél: Az egészséges életmód szemléltetése alkalmazása a gyermekek nevelésben.													
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Önálló házi segítségnyújtó rendszer kialakítása	Az idősek által igénybe vett házi segítségnyújtó szolgálat léte bizonyítatlan	Önkormányzat éves költségvetése	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Házi segítségnyújtó rendszer mostani ellátási formájának felülvizsgálata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az idősek ellátása folyamatos, a házi és központi segítségnyújtásban költségtetési részt vevők száma növekszik	Önkormányzati forrás, pályázati lehetőség	Az idősek folyamatos segítése és ellátása	A település magában szeret megvalósítani.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Helyi weblap akadálymentesítése gyengén látók számára	Gyengén látók számára nem akadálymentes a helyi weblap	Önkormányzat éves költségvetése	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Adatgyűjtés, ismertető készítése, terjesztése. Technikai kidolgozás. Weblap kidolgozása. Alkalmazás megismertetése.	2028. 12. 31. (vasárnap)	A potenciális használók számára meghatározása, ismertető készítése. Megfelelő szoftver, technikai háttér megteremtése.	Önkormányzati forrás, pályázati lehetőség	Az elkészült honlap gyengén látók számára használható verziója látogatottságának kontrollálása.	A település magában szeret megvalósítani.			

Kidolgozása. Közép
távú cél:
Akadálymentes
weblap létrehozása.
Hosszútávú cél:
Fenntartás,
folyamatos frissítés

használat
segítése.
Fenntartás,
frissítés.

Friss hírek
felkerülése.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

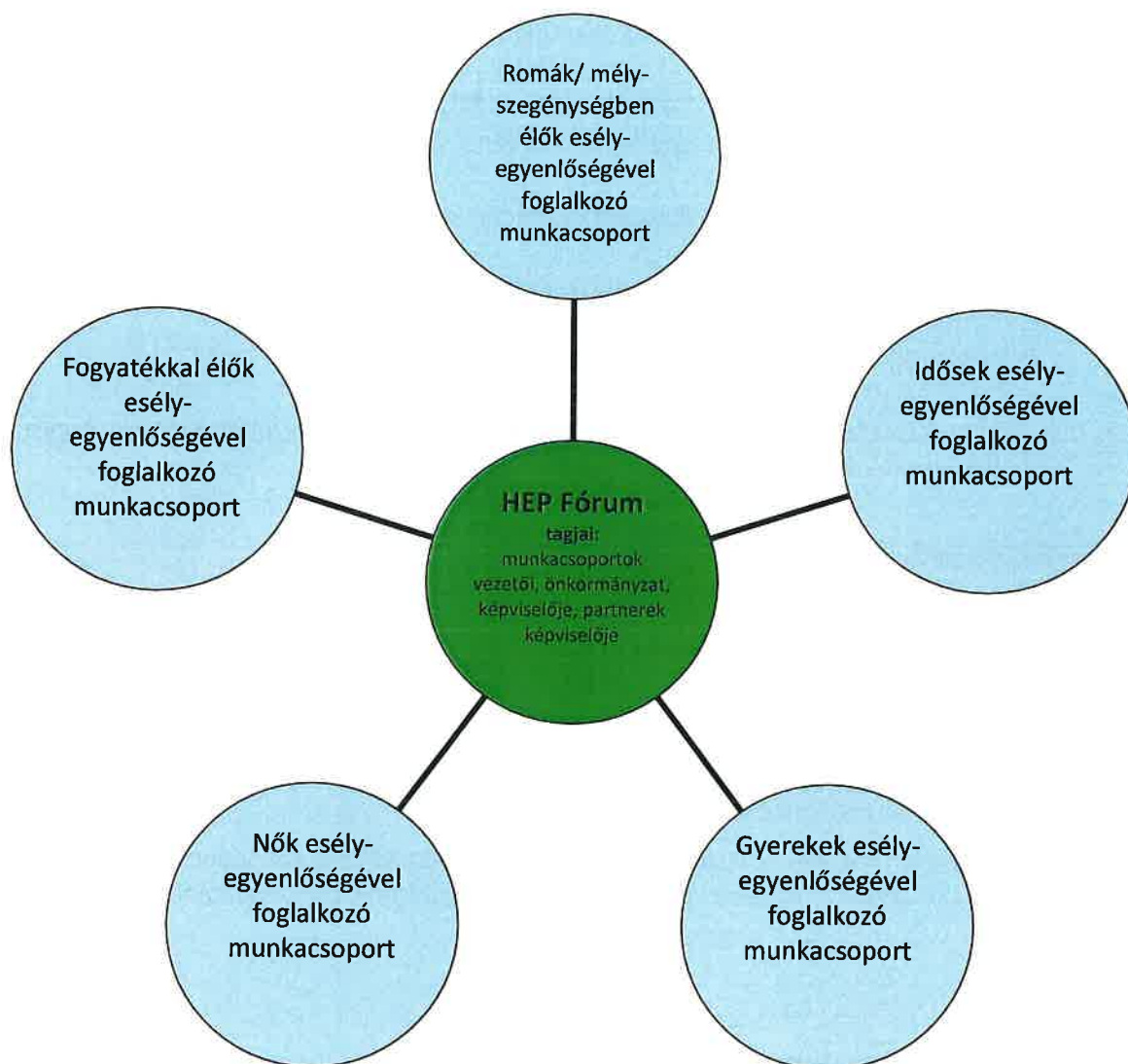
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Karancsalja község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Karancsalja község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 10/2026. (II.11.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum: 2026.02.11.

Aláírás

Mária Orsolya János

10/2026. (II. 11.) önkormányzati határozat

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata

1. Karancsalja Község Önkormányzatának Képviselő-testülete – összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentuma szerint – az átdolgozott, Karancsalja Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjában rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.
2. A képviselő-testület az átdolgozott Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta, a szükséges módosításokat átvezette és döntésével az 1. sz. felülvizsgálatot jóváhagyja.
3. A képviselő-testület felkéri a jegyzőt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: értelemszerű

Felelős: dr. László Tünde jegyző

Karancsalja, 2026. február 11.

Sulyok Oszkár Jánosné
polgármester

dr. László Tünde
jegyző